

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA EUROPOS BENDRIJŲ INICIATYVOS INTERREG IIIA KAIMYNYSTĖS PROGRAMOS TARP LIETUVOS, LENKIJOS IR RUSIJOS FEDERACIJOS KALININGRADO SRITIES VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMOS, SUKURTOS LIETUVOS RESPUBLIKOJE, VERTINIMAS

2008 m. liepos 30 d. Nr. FA-P7-70-1-75
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 7-ojo audito departamento
direktorės Vilijos Stirbienės
2008-01-15 pavedimą Nr. P7-70-1

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Lina Venckūnaitė (grupės vadovė)
Jolita Gnėdikienė
Laima Liegutė
Jolita Stankevičienė
Birutė Piliponytė

Auditas pradėtas	2008-01-15
Auditas baigtas	2008-07-30

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Santrauka	3
Ižanga	7
Audito apimtis ir metodai	10
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	18
1. Dėl Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 nuostatų įgyvendinimo	18
2. Dėl Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 3 ir 9 straipsnių nuostatų įgyvendinimo	20
3. Dėl Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 7 straipsnio nuostatų įgyvendinimo	26
4. Dėl kontrolės funkcijų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnį vykdymo	28
4.1. Vadovaujančiosios institucijos ir Jungtinio techninio sekretoriato vykdomos kontrolės funkcijos	28
4.2. Vadovaujančiosios institucijos deleguotų funkcijų kontrolė	34
5. Dėl atrankinių patikrinimų, atliekamų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10–12 straipsnius	39
Priedai	43

SANTRAUKA

Lietuvos Respublikos Seimo 2003-07-01 nutarimu Nr. IX-1667 [14] Valstybės kontrolei pavesta atlikti baigiamąją audito deklaraciją dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų programų (BPD 1-ojo tikslo programos, EQUAL iniciatyvos ir INTERREG IIIA programos) rengiančios institucijos funkcijas pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 438/2001 [2].

Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir kontrolės sistemos, sukurtos Lietuvos Respublikoje, vertinimo audito tikslas – įvertinti, ar Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir kontrolės sistema, sukurta Lietuvos Respublikoje, užtikrina tinkamą šios programos įgyvendinimą ir paramos lėšų naudojimą. Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad pagal įdiegtas ir vykdomas procedūras įvertintų sistemos veikimą, o ne padarytų išlaidų tikrumą ir teisingumą.

Auditas buvo atliekamas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais [26], Finansinio audito vadovu [27], gerąja audito praktika. Audito įrodymams surinkti buvo naudojamos Valstybinio audito reikalavimuose [26] nurodytos audito procedūros.

Audito metu nustatyta, kad Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistema Lietuvoje sukurta ir atitinka pagrindinių reglamentų [1, 2] ir Komisijos komunikato dėl INTERREG III gairių [5] reikalavimus.

Susitarimo memorandume [12], Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programoje, vadovaujančiosios institucijos (Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos) ir jos struktūrinių padalinių nuostatuose, kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose [16, 17, 18, 19, 20] nustatytos vadovaujančiosios institucijos funkcijos ir atsakomybė iš esmės užtikrina, kad ES reglamentų nuostatos, susijusios su vadovaujančiosios institucijos funkcijomis ir atsakomybe, būtų tinkamai įgyvendintos ir jos yra tinkamai perkeltos į Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos dokumentus (išskyrus 1 ir 2 pastebėjimus).

Susitarimo memorandume [12], Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programoje, mokėjimo institucijos (Lietuvos Respublikos finansų ministerijos) ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamento nuostatuose, kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose [16, 17, 18, 19, 20] nustatytos mokėjimo institucijos funkcijos ir atsakomybė iš esmės užtikrina, kad ES reglamentų nuostatos, susijusios su mokėjimo institucijos

funkcijomis ir atsakomybe, būtų tinkamai įgyvendintos ir jos yra tinkamai perkeltos į Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos dokumentus.

Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas iš esmės vykdo nacionaliniais teisės aktais nustatytas ir Susitarimo memorandumu [12] jam pavestas mokėjimo institucijos funkcijas, kurios užtikrina Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 9 str. nuostatų įgyvendinimą. Mokėjimo institucijos taikomos apskaitos procedūros yra tinkamos, o nustatytų taisyklių ir procedūrų visuma ir atskirų administravimo lygių teikiama patvirtinimai bei mokėjimo institucijos atliekamos patikros vietoje yra tinkamos kontrolės priemonės (išskyrus 7 pastebėjimą).

Lietuvos Respublikoje yra užtikrintas kontrolės funkcijų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį vykdymas ir šių funkcijų atskyrimas nuo institucijos, atliekančios atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10-12 straipsnius, funkcijų.

Vykdant kontrolės funkcijas pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį, dalyvauja pirmojo lygio kontrolės institucijos¹ (patikrina ir patvirtina išlaidų tinkamumą), Jungtinis techninis sekretoriatas ir vadovaujančioji institucija (patikrina ir patvirtina mokėjimo prašymus ir pažangos ataskaitas). Už išlaidų tinkamumo, paramos sutarties sąlygų atitikties patikrinimą ir patvirtinimą pagal minėto reglamento 4 str. Lietuvos Respublikoje yra atsakinga vadovaujančioji institucija.

Vadovaujančiajai institucijai ir Jungtiniam techniniam sekretoriatui pavestos funkcijos ir šiose institucijose nustatytos procedūros užtikrina, kad kontrolė pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį būtų atlikta tinkamai, išskyrus trūkumus, dėl kurių pateikti pastebėjimai ataskaitos 4 dalyje. Audito metu įsitikinta, kad bendras mokėjimo paraiškas Jungtinis techninis sekretoriatas ir vadovaujančioji institucija patikrina vadovaudamiesi atitinkamose institucijose nustatytomis procedūromis, o pagal šias bendras mokėjimo paraiškas pripažintos deklaruotinomis išlaidos teisingai ir laiku deklaruotos Europos Komisijai. Audito metu gauti tinkami, pakankami ir patikimi audito įrodymai, kad dėl išlaidų, kurios buvo deklaruotos 2006 m. gruodžio 28 d. Europos Komisijai pateiktoje 5-oje išlaidų deklaracijoje ir kurios jų deklaravimo Europos Komisijai metu nebuvo patikrintos iki galo², vadovaujančiosios institucijos ir Jungtinio techninio sekretoriato kontrolės procedūros atliktos tinkamai. Šios kontrolės procedūros užtikrino, kad deklaruotos iki galo nepatikrintos išlaidos vėliau tinkamai patikrintos ir prireikus atlikti atitinkami pataisymai. Šios

¹ Šios ataskaitos požiūriu pirmojo lygio kontrolės institucijomis vadiname UAB „IDG auditoriai“, kitas nepriklausomo audito įmones (Lietuvoje) ir tarpines institucijas (Lenkijoje), kurios atlieka institucijos, atsakingos už patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį, patikrinimus.

² Šios ataskaitos požiūriu iki galo nepatikrintomis išlaidomis vadiname išlaidas, kurios Europos Komisijai deklaruotos remiantis tik pirmojo lygio kontrolės institucijų patvirtinimais (angl. *Confirmation by 1st level controller*). Projektų vykdytojų mokėjimo paraiškos (ir kitos atitinkamos ataskaitos), pagal kurias šios išlaidos deklaruotos EK, nebuvo patikrintos ir patvirtintos Jungtinio techninio sekretoriato ir vadovaujančiosios institucijos.

išlaidos deklaruotos minėtoje išlaidų deklaracijoje Europos Komisijai remiantis pirmojo lygio kontrolės institucijos patikrinimus atliekančios institucijos patvirtinimais (angl. *Confirmation by 1st level controller*). Tačiau šie patvirtinimai tik iš dalies pakankami norint patvirtinti išlaidų tinkamumą ir pripažinimą deklaruotinomis EK. Dėl šių patvirtinimų trūkumų pateikti pastebėjimai audito ataskaitos 4 dalyje.

Audito metu gauti įrodymai leidžia daryti išvadą, kad audito metu tikrintose Lietuvos partnerių mokėjimo paraiškose yra deklaruotos teisingos išlaidų sumos ir jos teisingai įtrauktos į atitinkamas išlaidų deklaracijas Europos Komisijai bei Lietuvos partnerių įgyvendinamų projektų mėnesio finansines ataskaitas, išskyrus trūkumus, dėl kurių pateikti pastebėjimai ataskaitos 4 dalyje. Lietuvos partneriai lėšas panaudojo paramos sutartyse ir paraiškose paramai gauti numatytoms veikloms ir reikmėms finansuoti. Vertinant pateiktus viešųjų pirkimų dokumentus, neatitikimų nenustatyta. Numatytos projektų viešinimo priemonės įgyvendinamos.

Audito metu įsitikinta, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vidaus audito skyriaus parengta ir naudojama Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodika [24] užtikrina, kad atrankiniai patikrinimai būtų planuojami ir atliekami pagal Komisijos reglamento (EB) 438/2001 [2] 10–12 straipsnių reikalavimus, išskyrus pastebėjimus, pateiktus šios ataskaitos 5 dalyje. Audito metu buvo pateikta keletas pastebėjimų dėl minėtos metodikos trūkumų, kurie ištaisyti audito metu – pateikta patikslinta metodika.

Įgyvendinant Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programą yra užtikrinama, kad atrankinių patikrinimų planavimas ir atlikimas apimtų visą kaimynystės programos teritoriją, kad atrankiniai patikrinimai būtų atliekami bendradarbiaujant ir koordinuojant Lietuvos ir Lenkijos institucijų, atsakingų už atrankinius patikrinimus, veiksmus ir naudojant vienodą šių patikrinimų metodiką. Audito metu įvertinus atliktą projektų rizikos analizę ir atranką, įsitikinta, kad jos atliktos tinkamai ir atitinka Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 str. reikalavimus.

Audito metu buvo įvertintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vidaus audito skyriaus atliktas Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimas (2007-07-31 ataskaita Nr. 23A1-25). Vertintas valdymo ir kontrolės sistemos patikrinimas atliktas tinkamai, vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 str. reikalavimais (išskyrus 27 pastebėjimą).

Audito metu sisteminio pobūdžio trūkumų, galinčių turėti finansinį poveikį, nenustatyta. Valdymo ir kontrolės sistemai tobulinti pateiktos 22 rekomendacijos. Rekomendacijų įgyvendinimo

planas (3 priedas) teikiamas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (vadovaujančiajai institucijai ir institucijai, atsakingai už atrankinius patikrinimus) ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (mokėjimo institucijai).

IŽANGA

Lietuvos Respublikos Seimo 2003-07-01 nutarimu Nr. IX-1667 [14] Valstybės kontrolei pavesta atlikti baigiamąją audito deklaraciją dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų programų (BPD 1-ojo tikslo programos, EQUAL iniciatyvos ir INTERREG IIIA programos) rengiančios institucijos funkcijas pagal Komisijos reglamentą (EB) Nr. 438/2001 [2].

Baigiamąją audito deklaraciją dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų programų rengiančios institucijos funkcijos nustatytos Europos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 38 straipsnio 1 dalies f punktu ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 15–16 straipsniais. Baigiamosios audito deklaracijos rengimo ir teikimo tikslas yra pareikšti nuomonę Europos Komisijai dėl galutinės išlaidų deklaracijos ir mokėjimo paraiškos Bendrijos pagalbos likučiui gauti teisingumo.

Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG tikslas yra remti pasienio, tarptautinį ir tarpregioninį bendradarbiavimą, skatinant darnią, subalansuotą ir tvarią visos Europos Sąjungos teritorijos plėtrą. Siekiant įgyvendinti Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA tikslą skatinti ekonominį ir socialinį bendradarbiavimą tarp kaimyninių šalių pasienio regionų, viena iš parengtų programų buvo Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programa (toliau – Kaimynystės programa).

Kaimynystės programa patvirtinta Europos Komisijos 2004-12-22 sprendimu [9, 10]. Kaimynystės programos tikslams pasiekti nustatyti trys prioritetai ir patvirtintas 48 328 702 EUR biudžetas³ (iš jų 36 246 523 EUR – ERPF lėšos, 12 082 179 EUR – nacionalinio finansavimo lėšos) (1 lentelė). Europos Komisijai už laikotarpį nuo 2004-05-03 iki 2007-12-19 buvo deklaruota 22 452 335,83 EUR tinkamų išlaidų (iš jų 16 718 942,24 EUR – ERPF lėšų, 5 733 393,57 EUR – nacionalinio finansavimo lėšų), arba 46,46 proc. patvirtinto Kaimynystės programos biudžeto (2 priedas).

³ Neįskaitant TACIS programos lėšų dalies. Iš TACIS programos šiai programai numatyta 9 500 000 EUR finansinė parama.

1 lentelė. Kaimynystės programai Komisijos sprendimu patvirtintas biudžetas (neįskaitant TACIS finansinės paramos dalies)

Kaimynystės programos prioritetas	Komisijos sprendimu patvirtintas biudžetas (EUR)		
	Visos tinkamos išlaidos	ERPF	Nacionalinis finansavimas
1 prioritetas. Konkurencijos ir produktyvumo didinimas bendradarbiavimo srityse skatinant pasienio zonos infrastruktūros plėtrą ir sienų saugumą, ekonominį ir mokslinį bei technologinį bendradarbiavimą	34 457 974,00	25 843 480,00	8 614 494,00
2 prioritetas. Įnašas į gyventojų bendradarbiavimą, socialinę ir kultūrinę integraciją ir darbo rinkos sąlygų gerinimas	10 217 612,00	7 663 207,00	2 554 405,00
3 prioritetas. Techninė pagalba	3 653 116,00	2 739 836,00	913 280,00
Iš viso	48 328 702,00	36 246 523,00	12 082 179,00

Šaltinis – 2007 m. liepos 19 d. Komisijos sprendimas Nr. CCI 2004 CB 16 0 PC 003, iš dalies keičiantis Sprendimą K(2004)5604, patvirtinantį Bendrijos iniciatyvos INTERREG IIIA programą „Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programa“ tarp Lietuvos Respublikos, Lenkijos Respublikos ir Rusijos Federacijos

Kaimynystės programos INTERREG IIIA dalį kartu valdo Lietuva ir Lenkija, iš TACIS lėšų finansuojamus projektus valdo Europos Komisijos delegacija Rusijos Federacijoje.

Atsakomybės ir užduočių pasiskirstymas tarp Lietuvos ir Lenkijos, įgyvendinant Kaimynystės programą, nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lenkijos Vyriausybės susitarimo memorandume [12].

Vykdydama minėtą Seimo nutarimą [14], Valstybės kontrolė teiks INTERREG IIIA Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos deklaraciją baigus teikti paramą Europos Komisijai. Šiai deklaracijai teikti Valstybės kontrolės 7-asis audito departamentas yra parengęs Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA 2004 – 2006 metų programos 2004 – 2010 metų baigiamojo audito strategiją (toliau – Strategija).

Šis Kaimynystės programos auditas yra pirmasis ir atliekamas įgyvendinant Strategiją. Šiam auditui atlikti Valstybės kontrolės 7-ojo audito departamento direktorė Vilija Stirbienė 2008-01-15 pavedimu Nr. P7-70-1 (papildomais pavedimais: 2008-05-14 Nr. P7-70-1-1, 2008-06-06 Nr. P-70-1-2) sudarė auditorių grupę.

Audito tikslas – įvertinti, ar Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir kontrolės sistema, sukurta Lietuvos Respublikoje, užtikrina tinkamą šios programos įgyvendinimą ir paramos lėšų naudojimą.

Audito objektas – Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistema, sukurta Lietuvos Respublikoje.

Audito subjektas – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (vadovaujančioji institucija ir institucija, atsakinga už atrankinius patikrinimus). Audito procedūros taip pat atliktos

Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje (mokėjimo institucijoje) ir VŠĮ Jungtiniame techniniame sekretariate.

Audituojamasis laikotarpis – 2004 – 2007 metai.

Ataskaitoje vartojami sutrumpinimai

EB	Europos Bendrija
EK	Europos Komisija
ERPF	Europos regioninės plėtros fondas
ES	Europos Sąjunga
JVPK	Jungtinis valdymo ir priežiūros komitetas
JTS	Jungtinis techninis sekretoriatas
LR	Lietuvos Respublika
LRV	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
MI	Mokėjimo institucija
NI	Nacionalinė institucija
PMI	Pagalbinė mokėjimo institucija
VI	Vadovaujančioji institucija
VRM	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
VRM RPD	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos departamentas
VRM VAS	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vidaus audito skyrius
VŠĮ	Viešoji įstaiga

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Igyvendinant Strategiją bei 2008 metų valstybinio audito programą buvo atliktas auditas, kurio tikslas – įvertinti, ar Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir kontrolės sistema, sukurta Lietuvos Respublikoje, užtikrina tinkamą šios programos įgyvendinimą ir paramos lėšų naudojimą.

Audito tikslui pasiekti nustatyti detalieji audito tikslai, ar:

1. Lietuvos Respublikoje sukurta valdymo ir kontrolės sistema atitinka Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimus, ar tinkamai paskirstytos funkcijos ir yra sukurtos atitinkamos procedūros joms vykdyti;

2. sukurta Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistema yra veiksminga:

- ar procedūros, naudojamos rengiant išlaidų deklaracijas Europos Komisijai, užtikrina jose pateikiamos informacijos teisingumą;
- ar tinkamai atliekamos kontrolės funkcijos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str.;
- ar atrankiniai patikrinimai pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 str. atliekami tinkamai;
- ar Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas tinkamai vykdo mokėjimo institucijos funkcijas;
- kaip Lietuvos atsakingos institucijos (vadovaujančioji institucija, mokėjimo institucija, Jungtinis techninis sekretoriatas) bendradarbiauja ir koordinuoja Lenkijos Respublikos atsakingų institucijų veiklą, gauna informaciją ir kt.

Valstybės partnerės, dalyvaujančios įgyvendinant Kaimynystės programą, įsteigė **Jungtinį valdymo ir priežiūros komitetą** (toliau – JVPK), siekdamas užtikrinti programos valdymą ir priežiūrą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 35 straipsnį ir Kaimynystės programos 2.6 punktą bei užtikrinti galimybę vykdyti bendrą projektų atranką ir koordinuotą jų įgyvendinimo priežiūrą, kaip numatyta Komisijos komunikato dėl INTERREG III gairių [5] 29 punkte.

Šalys Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją paskyrė **vadovaujančiąja institucija** (toliau – VI), kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 9 straipsnio n) punkte ir 34 straipsnyje ir Komisijos komunikato dėl INTERREG III gairių [5] 30 punkte. VI visiškai atsako už veiksmingą ir teisingą Kaimynystės programos valdymą ir įgyvendinimą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 34 straipsnį ir Komisijos komunikato dėl INTERREG III gairių [5] VI

skyrių. Taip pat VI atsakinga už išlaidų tinkamumo ir Paramos sąlygų atitikties patikrinimą bei patvirtinimą Lietuvos Respublikoje pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 34 straipsnio 1 dalies f) punktą ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį.

Atsakinga už Kaimynystės programos įgyvendinimo veiksmingumą ir teisingumą Lenkijos Respublikoje paskirta Lenkijos Respublikos regioninės plėtros ministerija, veikianti kaip **nacionalinė institucija** (toliau – NI). NI atsakinga už atitinkamų ataskaitos dalių pagal Komisijos reglamento Nr. 438/2001 [2] 5 straipsnį parengimą ir pateikimą vadovaujančiai institucijai, taip pat už kitų ataskaitų, kurias Jungtinis valdymo ir priežiūros komitetas teikia ES institucijoms, dalių parengimą ir jų siuntimą VI. NI atsakinga už išlaidų tinkamumo ir Paramos sąlygų atitikties patikrinimą bei patvirtinimą Lenkijos Respublikoje pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 34 straipsnio 1 dalies f) punktą ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnį.

Šalys Lietuvos Respublikos finansų ministeriją skyrė atlikti Kaimynystės programos **mokėjimo institucijos** (toliau – MI) funkcijas, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 9 straipsnio o) punkte.

Lenkijos Respublikos finansų ministerijos Mokėjimo institucijos departamentą šalys paskyrė **pagalbine mokėjimo institucija** (toliau – PMI). PMI, bendradarbiaudama su MI pagal Kaimynystės programos ir Susitarimo memorandumo [12] nuostatas, prisideda prie iš ES biudžeto Kaimynystės programai gautų finansinių išteklių valdymo ir administravimo.

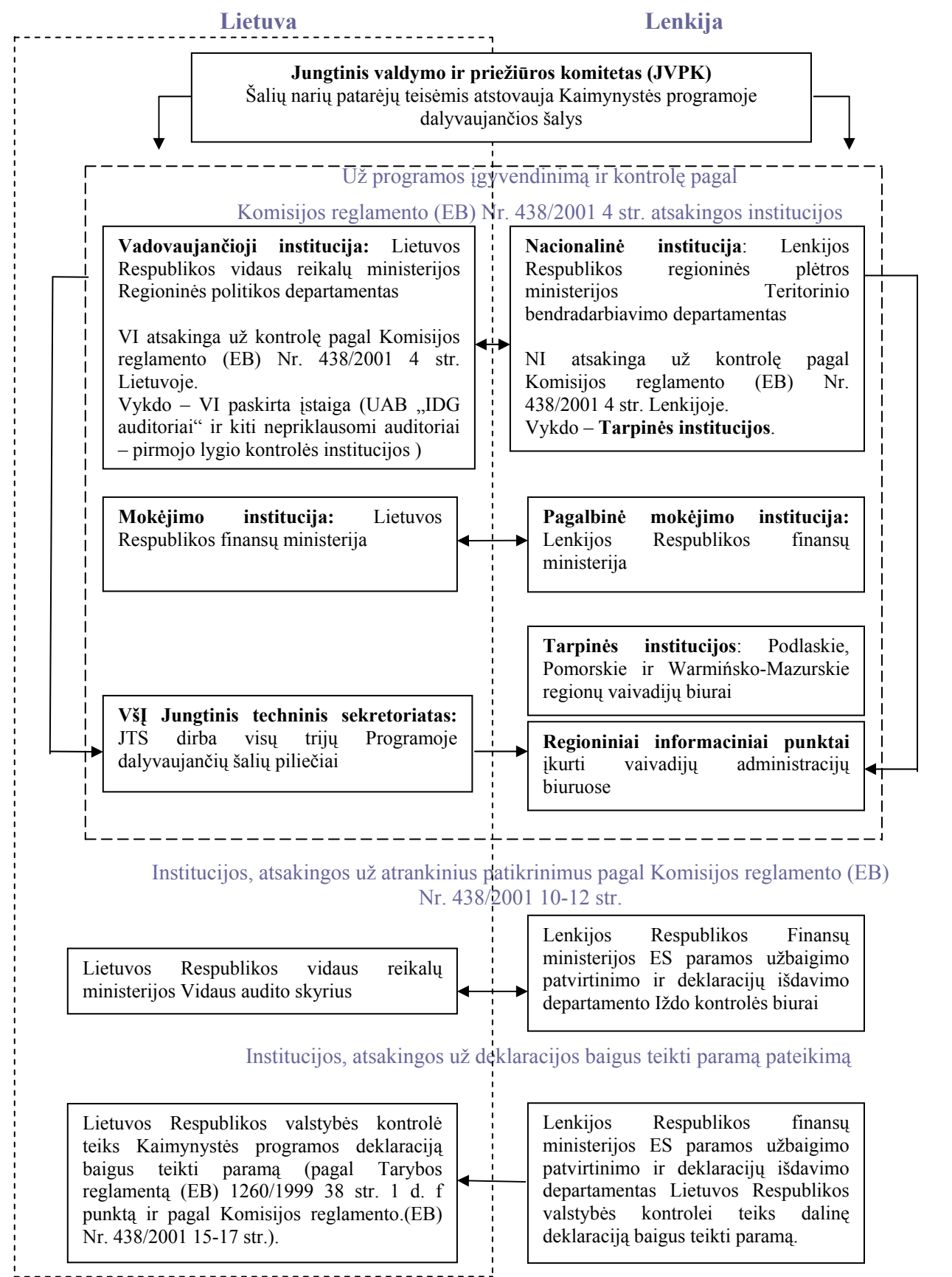
Kaimynystės programos veiklos valdymui užtikrinti valstybės partnerės pagal Kaimynystės programos ir Komisijos komunikato dėl INTERREG III gairių [5] 30 punkto nuostatas įsteigė VšĮ **Jungtinį techninį sekretoriatą** (toliau – JTS). JTS įsteigė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, jo darbo vieta yra Vilniuje, tačiau sekretoriato darbuotojai yra iš Kaimynystės programoje dalyvaujančių valstybių narių, taip pat iš Kaliningrado srities.

Už atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10-12 straipsnius atsakingi:

- Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Vidaus audito skyrius;
- Lenkijos Respublikos finansų ministerijos Europos Sąjungos paramos užbaigimo patvirtinimo ir deklaracijų išdavimo departamentas.

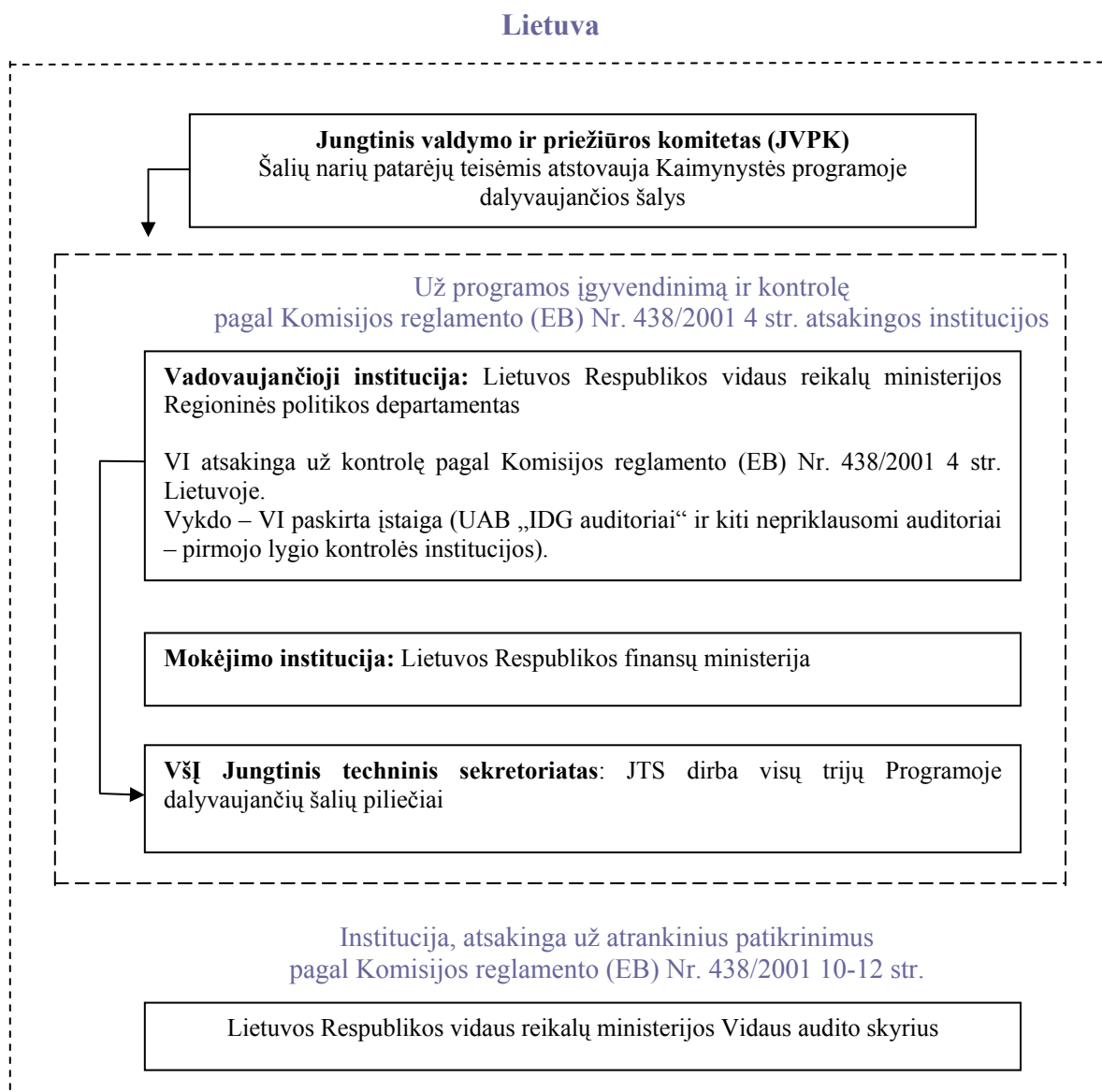
Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistemos schema pateikta 1 paveiksle.

1 pav. Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistemos schema

Audito objektas – Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistema, sukurta Lietuvos Respublikoje (2 pav.)

2 pav. Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistemos, sukurtos Lietuvos Respublikoje, schema

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Audito subjektas – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (vadovaujančioji institucija ir institucija, atsakinga už atrankinius patikrinimus). Audito procedūros taip pat atliktos Lietuvos Respublikos finansų ministerijoje (mokėjimo institucijoje) ir VšĮ Jungtiniame techniniame sekretariate.

Kaimynystės programos vertinimas buvo **atliekamas pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/2001 [1], Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2], Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 [3, 4] reikalavimus**. Audito metu vertinimas buvo atliekamas ir atsižvelgiant į Europos

Komisijos dokumente dėl geros praktikos atliekant patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 str. [6], Europos Komisijos dokumente dėl Mokėjimo institucijos sertifikavimo funkcijų geros praktikos [7], Europos Komisijos Gairėse dėl struktūrinės fondų paramos (2000–2006 m.) teikimo pabaigos (toliau – Uždarymo gairės) [8] pateiktas nuostatas.

Audito subjekto ir objekto vertinimas buvo atliekamas ne tik pagal Europos Komisijos reglamentus ir gaires, bet ir pagal nacionalinius teisės aktus tiek, kiek jie susiję su Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistema.

Audituojamas laikotarpis 2004–2007 metai.

Siekdami audito detaliųjų tikslų, vertinome:

- ar tam tikros pripažintos deklaruotinomis EK išlaidų sumos teisingai įtrauktos į atitinkamas išlaidų deklaracijas;
- ar mokėjimo institucija, išlaidų deklaracijose EK deklaruodama iki galo nepatikrintas išlaidas⁴, buvo įvertinusi valdymo ir kontrolės sistemą ir galėjo pasitikėti šia sistema;
- ar kontrolės procedūros užtikrino, kad Europos Komisijai deklaruotos iki galo nepatikrintos išlaidos vėliau tinkamai patikrintos ir prireikus atlikti atitinkami pataisymai;
- kaip ir kokių mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų patikrinimus atlieka kiekviena iš institucijų, kurioms pavestos tam tikros funkcijos (VI, JTS, pirmojo lygio kontrolės institucijos⁵), ar tinkamai atliekamos kontrolės funkcijos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str.;
- ar pirmojo lygio kontrolės institucijų teikiami patvirtinimai yra pakankami ir tinkami VI ir kitoms atsakingoms institucijoms gauti užtikrinimą, kad yra patikrinti visa, kas turi būti patikrinti vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. reikalavimais;
- ar UAB „IDG auditoriai“ numatytos procedūros ir naudojami testai gali užtikrinti, kad dėl visų tvirtinimų, kurie numatyti pirmojo lygio kontrolės institucijos patvirtinimo formoje, bus atliekami atitinkami patikrinimai ir gaunami įrodymai jiems pagrįsti;
- kaip VI vykdydė funkcijas, prižiūrėdama ir vertindama savo deleguotą kontrolės pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. funkcijų vykdymą ir teikiamų paslaugų kokybę;
- ar projektų išlaidos, deklaruotos Europos Komisijai, yra tinkamos pagal ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, paramos teikimo sutartis, ar projektai įgyvendinami

⁴ Šios audito ataskaitos požiūriu iki galo nepatikrintomis išlaidomis vadiname išlaidas, kurios Europos Komisijai deklaruotos remiantis tik pirmojo lygio kontrolės institucijų patvirtinimais (angl. *Confirmation by 1st level controller*). Projektų vykdytojų mokėjimo paraiškos (ir kitos atitinkamos ataskaitos), pagal kurias šios išlaidos deklaruotos EK, nebuvo patikrintos ir patvirtintos Jungtinio techninio sekretoriato ir vadovaujančiosios institucijos.

⁵ Šios ataskaitos požiūriu pirmojo lygio kontrolės institucijomis vadiname UAB „IDG auditoriai“, kitas nepriklausomo audito įmones (Lietuvoje) ir tarpines institucijas (Lenkijoje), kurios atlieka institucijos, atsakingos už patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnį, patikrinimus.

vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais prekių, paslaugų ir darbų pirkimą, ar projektai viešinami;

- ar užtikrintas institucijos, atsakingos už atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 str. (Vidaus reikalų ministerijos Vidaus audito skyriaus), nepriklausomumas, ar Vidaus reikalų ministerijos Vidaus audito skyriaus (toliau – VRM VAS) vadovo ir darbuotojų kvalifikacija ir kompetencija yra pakankama, kad būtų tinkamai įgyvendinti Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10-12 str. reikalavimai;
- ar parengta Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodika ir ar ji užtikrina, kad atrankiniai patikrinimai atitiks Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10-12 str. reikalavimus;
- ar VRM VAS atliktas Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistemos patikrinimas atliktas tinkamai.

Audito metu audito procedūrų neatlikome dėl projektų vykdytojų ūkinių operacijų apskaitos teisingumo, Kaimynystės programos 3 prioriteto „Techninė pagalba“ išlaidų tinkamumo, UAB „IDG auditoriai“ auditorių darbo dokumentų patikrinimo.

Audito objektui įvertinti buvo naudojami nestatistiniai atrankos metodai.

Vertindami audito seką Kaimynystės programos lėšas administruojančiose institucijose, atrinkome dvi Europos Komisijai teiktas išlaidų deklaracijas (2 lentelė) ir patikrinome:

- ar pagrindiniai duomenys apie išlaidas, pripažintas deklaruotinomis Europos Komisijai, mokėjimo institucijos teiktose išlaidų deklaracijose EK gali būti sutikrinti su duomenimis, pateiktais VI išlaidų deklaracijose;
- ar pagrindiniai duomenys apie išlaidas, pripažintas deklaruotinomis Europos Komisijai, mokėjimo institucijos teiktose išlaidų deklaracijose EK gali būti sutikrinti su duomenimis, kuriuos pateikė Jungtinis techninis sekretoriatas;
- ar mokėjimo ir vadovaujančiosios institucijos Lietuvos partnerių įgyvendinamų projektų būklės ataskaitų duomenys tarpusavyje atitinka.

2 lentelė. Tikrintos Europos Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos

Išlaidų deklaracijos eilės Nr.	Europos Komisijai pateiktos išlaidų deklaracijos	
	Data ir rašto Nr.	Deklaruotų tinkamų išlaidų suma, iš viso (EUR)
8	2007-11-14 rašto Nr. (18.11.7-01)-6K-07012905	8 468 600,56
9	2007-12-29 rašto Nr. (18.11.7-01)-6K-06714704	22 452 335,83

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Iš kiekvieno Kaimynystės programos prioriteto visų priemonių (išskyrus 3 prioritetą „Techninė pagalba“) atrinkta po vieną jungtinį arba Lietuvos nacionalinį projektą, kurio už laikotarpį nuo 2004-05-03 iki 2007-09-30 deklaruotų Europos Komisijai išlaidų suma buvo didžiausia. Kontrolės ir savarankiškos audito procedūroms atrinktos šešių projektų aštuonios bendros mokėjimo paraiškos. Informacija apie tikrintas bendras mokėjimo paraiškas bei jas sudarančias tikrintas Lietuvos ir Lenkijos partnerių mokėjimo paraiškas pateikta 3 lentelėje.

3 lentelė. Tikrintos bendros mokėjimo paraiškos

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Tikrintos bendros mokėjimo paraiškos		
		Tikrintos bendros mokėjimo paraiškos data ir Nr.	Tikrintos Lenkijos partnerio mokėjimo paraiškos data ir Nr.	Tikrintos Lietuvos partnerio mokėjimo paraiškos data ir Nr.
1.	2005/108	2007-02-14 Nr. 2005/108/IVL-560-J-3-2	2006-11-30 Nr. 2005/108/IVL-560-PL-4-1	-
2.	2005/078	2007-06-25 Nr. 2005/078/IVL-445-J-5-2	Atlikti kontrolės testai dėl į bendrą mokėjimo paraišką įtrauktų Lenkijos partnerių mokėjimo paraiškų	2007-01-25 Nr. 2005/078/IVL-446-1072-LT-4-1
3.	2005/078	2007-01-09 Nr. 2005/078/IVL-446-J-3-1	2006-11-27 Nr. 2005/078/IVL-445-PL-3-1	-
4.	2005/067	2007-07-12 Nr. 2005/067/IVL-469-J-2-1	Atlikti kontrolės testai dėl į bendrą mokėjimo paraišką įtrauktų Lenkijos partnerių mokėjimo paraiškų	2007-04-06 Nr. 2005/067/IVL-469-LT-2-1
5.	2005/067	2007-06-28 Nr. 2005/067/IVL-469-J-1-2	2006-12-13 Nr. 2005/067/IVL-469-PL-2-2	-
6.	2005/0171	2007-03-15 Nr. 2005/171/IVL-526-PL-J-1-1	2006-11-29 Nr. 2005/171/IVL/526-PL-1-1	2007-01-12 Nr. 2005/171/IVL-554-LT-1-1
7.	2005/054	2006-12-11 Nr. 2005/054/IVL-375-J-1-1	2006-10-23 Nr. 2005/054/IVL-375-PL-1-2	2006-12-11 Nr. 2005/054/IVL-375-LT-1-1
8.	2005/079	2007-03-16 Nr. 2005/079/IVL-355-J-2-1	Atlikti kontrolės testai dėl į bendrą mokėjimo paraišką įtrauktų Lenkijos partnerių mokėjimo paraiškų	2006-10-31 Nr. 2005/079/LT-2-1

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Šių projektų mokėjimo paraiškų atranka atlikta dviem tikslais:

- siekiant gauti įrodymų, kad išlaidos, deklaruotos Europos Komisijai, yra tinkamos, teisingai ir laiku įtrauktos į atitinkamą išlaidų deklaraciją Europos Komisijai, o naudojamos kontrolės priemonės yra veiksmingos, kad tai užtikrintų;
- siekiant gauti įrodymų, kad naudojamos kontrolės procedūros užtikrino, jog 2006 m. gruodžio 28 d. Europos Komisijai pateiktoje 5-oje išlaidų deklaracijoje deklaruotos iki galo nepatikrintos išlaidos vėliau tinkamai patikrintos ir prireikus atlikti atitinkami pataisymai.

Projektų mokėjimo paraiškų atranka atlikta vadovaujantis šiais kriterijais:

- atrinkta vėliausiai pateikta bendra mokėjimo paraiška su Lietuvos partnerio išlaidų dalimi, pagal kurią išlaidos buvo deklaruotos 5-oje išlaidų deklaracijoje, pateiktoje Europos Komisijai 2006 m. gruodžio 28 d.;
- jei bendroje mokėjimo paraiškoje, pagal kurią išlaidos buvo deklaruotos 5-oje išlaidų deklaracijoje, pateiktoje Europos Komisijai 2006 m. gruodžio 28 d., nebuvo Lietuvos partnerio dalies, tokiu atveju atrinkta paskutinioji bendra mokėjimo paraiška su Lietuvos partnerio išlaidų dalimi, pagal kurią išlaidos deklaruotos 8-oje išlaidų deklaracijoje Europos Komisijai. Tokiu atveju, siekiant pirmojo tikslo, dar papildomai kontrolės testams atrinkta vėliausiai pateikta mokėjimo paraiška, pagal kurią ne iki galo patikrintos išlaidos buvo deklaruotos Europos Komisijai 5-oje išlaidų deklaracijoje;
- atsižvelgiant į tai, kad dalinę deklaraciją baigus teikti paramą rengianti institucija (Lenkijos Respublikos finansų ministerijos ES paramos užbaigimo patvirtinimo ir deklaracijų išdavimo departamentas) atliks atitinkamus išlaidų, susijusių su Lenkijos partnerių išlaidų dalimi, vertinimus.

Auditas buvo atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais [26], parengtais pagal INTOSAI standartus ir Nacionalinius audito standartus.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti buvo naudojamos dokumentų patikrinimo, skaičiavimo, paklausimo (valstybinių auditorių klausimų pateikimo ir gautų atsakymų vertinimo), analitinės ir kitos audito procedūros.

Šio audito ataskaita teikiama audito subjektui Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 nuostatų įgyvendinimo

1 pastebėjimas

Vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 (iš dalies keičiančio Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1681/94) [3, 4] 1 str. 2 dalimi, pranešimus apie pažeidimus, susijusius su Reglamentu (EB) Nr. 1260/1999 20 straipsnio 1 dalies a) punkte numatytais INTERREG programomis, turi teikti valstybė narė, kurioje patiriamos išlaidos, ir ji turi informuoti valdymo instituciją ir programos mokėjimo instituciją bei asmenį ar departamentą, paskirtą išduoti deklaracijas baigus teikti paramą, kaip numatyta Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 15 straipsnyje.

Susitarimo memorandumo [12] 25 str. nuostatos neužtikrina, kad apie pažeidimus Lenkijos Respublikos teritorijoje būtų informuojama vadovaujančioji institucija ir institucija, paskirta išduoti deklaracijas baigus teikti paramą, kaip numatyta Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 15 straipsnyje.

Nors Kaimynystės programos dokumentuose to nėra numatyta, audito metu įsitikinta, kad Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 (iš dalies keičiančio Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1681/94) [3, 4] 1 str. 2 dalies reikalavimai yra įgyvendinami, išskyrus tai, kad:

- 1) Lenkijos atsakinga institucija VI ir MI teikia informaciją tik apie pažeidimus, apie kuriuos informuota Europos Komisija, vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 (iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1681/94) [3, 4] 12 str., t. y. neteikiama informacija apie visus pažeidimus (kurių suma mažesnė nei 10 000 EUR);
- 2) informacija apie pažeidimus Lietuvoje neteikiama institucijai, paskirtai rengti deklaraciją baigus teikti paramą, kaip numatyta Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 15 straipsnyje, t.y. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei.

2 pastebėjimas

2006 m. sausio 19 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 58 [17] 40 punkte nustatyta, kad informaciją apie pažeidimus (Lietuvos Respublikos teritorijoje), vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 1681/94 [3] 3 ir 5 str., Europos Komisijai teikia Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos. Ši Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo [17] nuostata neviseiškai atitinka

Susitarimo memorandumo [12] 25 str. 4 punkto nuostata, kad už šios informacijos pateikimą atsakinga VI.

Išvada

Kaimynystės programos dokumentų nuostatos neužtikrina, kad tinkamai būtų įgyvendintos Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 (iš dalies keičiančio Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1681/94) [3, 4] nuostatos dėl informacijos teikimo VI ir institucijai, paskirtai rengti deklaraciją baigus teikti paramą, kaip numatyta Reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 15 straipsnyje.

Informacija apie pažeidimus Lietuvoje neteikiama institucijai, paskirtai rengti deklaraciją baigus teikti paramą, kaip numatyta Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 15 straipsnyje, t. y. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei.

Rekomendacija

Nustatyti tvarką, užtikrinančią, kad informacija apie pažeidimus būtų teikiama vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 (iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1681/94) [3, 4] nuostatomis.

Informaciją apie Lietuvos Respublikoje nustatytus pažeidimus teikti Valstybės kontrolei.

Nustatyti tvarką dėl informacijos apie visus pažeidimus (t. y. ir apie pažeidimus, kurių suma mažesnė nei 10 000 EUR) gavimo ir kreiptis į atsakingas Lenkijos institucijas dėl tokios informacijos teikimo.

2. Dėl Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 3 ir 9 straipsnių nuostatų įgyvendinimo

3 pastebėjimas

Vykdant mokėjimo institucijos funkcijas, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2006-10-25 įsakymu Nr. 1K-355 buvo patvirtintos Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos (Kaliningrado srities) kaimynystės programos projektų įgyvendinimo išlaidų apmokėjimo ir ataskaitų teikimo taisyklės (toliau – Taisyklės) [18]. Taisyklių [18] 34 punkte nustatyta, kad jeigu metų pabaigoje paaiškėja, kad gresia automatiškas Europos Komisijos įsipareigojimų dalies panaikinimas dėl n+2 taisyklės taikymo, tinkamos finansuoti išlaidos gali būti pripažįstamos deklaruotinomis Europos Komisijai tą dieną, kai JTS gauna bendrą mokėjimo paraišką ir bendrą pažangos ataskaitą kartu su pirmojo lygio kontrolės Lietuvoje ir Lenkijoje institucijų išvadomis.

Prieš rengiant 5-ąją išlaidų deklaraciją EK, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (vadovaujančioji institucija) 2006-11-24 raštu Nr. 1D-8555-(22) Jungtiniam techniniam sekretariatui nurodė prašyti projektų partnerių pateikti pirmojo lygio kontrolės institucijų išvadas kartu su pažangos ataskaitomis ir mokėjimo paraiškomis už Lietuvos arba Lenkijos partnerių įvykdytas projektų veiklas, nelaukiant pagrindinio projekto partnerio parengtos bendros mokėjimo paraiškos ir bendros pažangos ataskaitos (anglų kalba).

Išvada

Vadovaujančioji institucija minėtame rašte nustatė kitokią tvarką nei buvo nustatyta mokėjimo institucijos, t. y. finansų ministro patvirtintų Taisyklių [18] 34 punkte.

4 pastebėjimas

Kaimynystės programos 5-oje ir 9-oje išlaidų deklaracijose, pateiktose Europos Komisijai atitinkamai 2006 m. gruodžio 28 d. ir 2007 m. gruodžio 29 d., pagal Taisyklių [18] 34 punkto nuostatas, buvo deklaruotos išlaidos, kurios nebuvo iki galo patikrintos, t. y. išlaidos Europos Komisijai deklaruotos remiantis tik pirmojo lygio kontrolės institucijų patvirtinimais (angl. *Confirmation by 1st level controller*, toliau – Patvirtinimas). Projektų vykdytojų mokėjimo paraiškos (ir kitos atitinkamos ataskaitos), pagal kurias šios išlaidos buvo deklaruotos, nebuvo patikrintos ir patvirtintos Jungtinio techninio sekretoriato ir vadovaujančiosios institucijos, o paramos lėšos dar nebuvo išmokėtos galutiniams paramos gavėjams. Vadovaujantis Susitarimo memorandumo [12],

Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistemos aprašymo, Taisyklių [18] nuostatomis, išlaidos turėtų būti deklaruojamos Europos Komisijai tik atitinkamai patikrintos ir patvirtintos pirmojo lygio kontrolės institucijų bei JTS ir VI patikrinus ir patvirtinus mokėjimo paraiškas ir pažangos ataskaitas.

Audito metu vertintos šešios Lenkijos ir Lietuvos partnerių mokėjimo paraiškos, pagal kurias, esant Taisyklių [18] 34 punkte nurodytoms aplinkybėms, išlaidos deklaruotos Europos Komisijai 2006 m. gruodžio 28 d. teiktoje 5-oje išlaidų deklaracijoje. Patikrinus šešias mokėjimo paraiškas, penkiais atvejais nustatyta, kad išlaidų sumos pripažintos deklaruotinomis Jungtiniam techniniam sekretariatui dar negavus bendros mokėjimo paraiškos ir bendros pažangos ataskaitos. Išlaidos pripažintos deklaruotinomis gavus tik Lenkijos partnerių arba Lietuvos partnerio mokėjimo paraiškas ir atitinkamai Lenkijos/ Lietuvos pirmojo lygio kontrolės institucijos Patvirtinimus.

Audito metu įsitikinta, kad į 5-ąją išlaidų deklaraciją Europos Komisijai ir Kaimynystės programos informacinę sistemą (tik dėl ERPF lėšų) įtrauktos išlaidų sumos atitinka pirmojo lygio kontrolės institucijų Patvirtinimuose nurodytas tinkamų išlaidų sumas. Minėtos tikrintos Lenkijos arba Lietuvos partnerių mokėjimo paraiškos vėliau įtrauktos į bendras mokėjimo paraiškas, kurios Jungtiniame techniniame sekretariate ir vadovaujančiojoje institucijoje patikrintos vadovaujantis atitinkamose institucijose nustatytais procedūromis. VI pateikė paaiškinimą, jog, vadovaujantis Taisyklių [18] 34 punktu, ji kontroliuoja, kad prireikus būtų daromi atitinkami patikslinimai išlaidų deklaracijose ir kad paramos lėšos Lietuvos partneriams būtų apmokėtos tik tada, kai JTS ir VI patikrins ir patvirtins bendrą mokėjimo paraišką ir pažangos ataskaitą.

Išvada

Europos Komisijai 2006 m. gruodžio 28 d. teiktoje 5-oje išlaidų deklaracijoje deklaruotos išlaidos, kurios nebuvo patikrintos iki galo, ir jos pripažintos deklaruotinomis nesivadovaujant Taisyklių [18] 34 punkte nustatyta tvarka.

JTS ir VI kontrolės procedūros užtikrina, kad EK deklaruotos iki galo nepatikrintos išlaidos vėliau buvo tinkamai patikrintos ir patvirtintos tiek JTS, tiek VI. Atsižvelgiant į tai, rekomendacija dėl šio pastebėjimo neteikiama.

5 pastebėjimas

Tam tikros bendros procedūros dėl VI išlaidų deklaracijos rengimo yra pateiktos Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos departamento (toliau – VRM RPD) darbo procedūrų vadovo [22], patvirtinto vidaus reikalų ministro 2007-09-26 įsakymu Nr. 1V-329, 39.4 punkte. Išsamių išlaidų deklaracijų rengimo, JTS pateiktos informacijos vertinimo ir išlaidų deklaracijų

teikimo mokėjimo institucijai procedūrų nėra nustatyta, o iki minėto darbo procedūrų vadovo patvirtinimo (2007-09-26) jos nebuvo patvirtintos.

JTS darbo procedūrų vadovo [25] V dalyje „Kaimynystės programos techninės pagalbos lėšų administravimo, ataskaitų ir išlaidų deklaracijų rengimo ir pateikimo VI (VRM) procedūros ir audito sekos reikalavimai“ nustatyta, kad JTS, vadovaudamasis Taisyklių [18] 36.2. punktu, teikia VRM Regioninės politikos departamentui informaciją, reikalingą išlaidų deklaracijai EK parengti, apie Kaimynystės programos projektų ir techninės pagalbos išlaidas, patirtas ir pripažintas deklaruotinomis EK. JTS darbo procedūrų vadove [25] nėra išsamų procedūrų dėl šios informacijos rinkimo, sisteminimo ir pateikimo (detaliau reglamentuotos tik procedūros dėl Kaimynystės programos 3 prioriteto „Techninė pagalba“ lėšų).

Išvada

VI nenustatytos išsamios išlaidų deklaracijų rengimo procedūros, t. y. kokia informacija remiantis, kokias kontrolės procedūras atliekant rengiama vadovaujančiosios institucijos išlaidų deklaracija.

JTS nenustatytos išsamios procedūros, kokia informacija remiantis, kokias kontrolės procedūras atliekant rengiama informacija, reikalinga išlaidų deklaracijai parengti.

Rekomendacija

Nustatyti detalias ir aiškias VI išlaidų deklaracijos rengimo ir teikimo procedūras.

Inicijuoti, kad būtų nustatytos JTS informacijos, reikalingos išlaidų deklaracijai parengti, rengimo ir teikimo procedūros.

6 pastebėjimas

JTS darbo tvarkos reglamento, patvirtinto Jungtinio priežiūros ir valdymo komiteto sprendimu [13], 1 ir 2 straipsniuose nustatyta, kad JTS turi teikti institucijoms visą reikalingą informaciją ir padėti VI vykdyti jai pavestas funkcijas. Susitarimo memorandume [12], Kaimynystės programoje nėra nustatytos JTS funkcijos teikti išlaidų deklaracijas vadovaujančiajai institucijai.

Taisyklių [18] 35 punkte nustatyta, kad išlaidas, pripažintas deklaruotinomis EK, JTS turi registruoti mokėjimo prašymų registracijos žurnale kaip deklaruotinas EK ir įtraukti į atitinkamo laikotarpio išlaidų deklaracijas, nurodytas šių Taisyklių 37.2.1 punkte. Taisyklių [18] 36.2 punkte nustatyta, kad JTS turi teikti VI informaciją, reikalingą išlaidų deklaracijai Europos Komisijai parengti <...>. Pažymėtina, kad Taisyklių [18] 37.2.1. punkte nustatyta vadovaujančiosios institucijos, o ne JTS, funkcija teikti MI išlaidų deklaracijas pagal Taisyklių [18] 13 priedą.

Vadovaujantis Taisyklių [18] 36.2. punktu, JTS teikia vadovaujančiajai institucijai informaciją, reikalingą išlaidų deklaracijai Europos Komisijai parengti. Šiose Taisyklėse nenumatytas JTS išlaidų deklaracijų teikimas MI.

Audito metu nustatyta, kad vadovaujančiosios institucijos išlaidų deklaracijai rengti JTS vadovaujančiajai institucijai teikia dokumentą, kuris atitinka Taisyklių [18] 13 priede nurodytą VI išlaidų deklaracijos formą. Tačiau tai nėra JTS teikiama išlaidų deklaracija, kadangi nenurodomas patvirtinimus teikiantis vadovas, įstaigos pavadinimas, ji nėra pasirašyta įstaigos vadovo.

Išvada

JTS neteikia išlaidų deklaracijos vadovaujančiajai institucijai. Taisyklių [18] 13 priedu patvirtintos VI išlaidų deklaracijos formoje įrašytas patvirtinimas, kad reguliariai gaunamos ir saugomos Jungtinio techninio sekretoriato išlaidų deklaracijos, yra klaidinantis.

Taisyklių [18] 35, 36.2 ir 37.2.1. punktų nuostatos tarpusavyje nesuderintos – prieštarauja viena kitai.

Rekomendacija

Inicijuoti Taisyklių [18] pakeitimus, kuriais būtų ištaisytas šių Taisyklių 35, 36.2 ir 37.2.1. punktų nuostatų neatitikimas ir prieštaravimai bei būtų atitinkamai patikslintas VI teikiamos išlaidų deklaracijos punktas, nurodantis, kad reguliariai gaunamos ir saugomos JTS išlaidų deklaracijos.

7 pastebėjimas

Vadovaujantis Susitarimo memorandumo [12] 4 str. 3 dalies e) punktu, 17 str. 1 punktu, ketvirčiui pasibaigus, Lenkijos pagalbinė mokėjimo institucija per 20 darbo dienų turi pateikti mokėjimo institucijai ir JTS informaciją apie išlaidas, Lenkijoje patirtas per ketvirtį, pagal projektus ir priemones. Vadovaujantis Susitarimo memorandumo [12] 6 str. 2 dalies d) punktu, Lenkijos tarpinės institucijos ketvirčiui pasibaigus per 10 darbo dienų turi pateikti informaciją apie patirtas išlaidas pagal projektus ir priemones Lenkijos pagalbinei mokėjimo institucijai. MI ir Lenkijos pagalbinė mokėjimo institucija raštu sutarė dėl formos, kuria ši informacija bus teikiama Lietuvai.

Audito metu nustatyta, kad Lenkijos pagalbinė mokėjimo institucija teikia informaciją ne Susitarimo memorandume nurodyta tvarka [12]: informacija teikiama ne ketvirčiui pasibaigus, o kas mėnesį, ne apie per atitinkamą ketvirtį išmokėtas paramos lėšas, bet apie projekto vykdytojui iki tam tikros datos išmokėtas paramos lėšas.

Iki šiol Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiama informacija apie Lenkijos tarpinių institucijų faktiškai išmokėtas paramos lėšas Lenkijos partneriams nėra sisteminama ir

analizuojama, nėra nustatytų kontrolės procedūrų, kuriomis būtų kontroliuojama ir įvertinama, ar JTS ir vadovaujančiosios institucijos deklaruotinomis pripažintos Lenkijos partnerių išlaidų sumos Lenkijos tarpinių institucijų tikrai kompensuojamos Lenkijos partneriams teisinga suma ir laiku. Į vadovaujančiosios institucijos išlaidų deklaraciją (kartu ir į mokėjimo institucijos Europos Komisijai teikiamą išlaidų deklaraciją) kaip faktiškai išmokėtos ir deklaruojamos išlaidų sumos (angl. *actually paid and eligible expenditure*) įtraukiamos Lenkijos partnerių tinkamų išlaidų sumos, kurias deklaruotinomis patvirtino JTS ir vadovaujančioji institucija. Mokėjimo institucija pateikė paaiškinimą, kad teikdama išlaidų deklaracijas Europos Komisijai ji nesinaudoja Pagalbinės mokėjimo institucijos pateikta informacija.

Iš Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiamos informacijos apie Lenkijos projektų partneriams išmokėtas paramos lėšas pagal projektus negalima įsitikinti, kad pagal tam tikrą mokėjimo paraišką patvirtinta ir pripažinta deklaruotinomis EK išlaidų suma tikrai laiku ir teisingai išmokėta projektų pagrindiniams arba finansiniams partneriams Lenkijos Respublikoje. Audito metu negalėjome įsitikinti, kad tam tikra pagal vertintus mokėjimo prašymus deklaruotinomis pripažinta išlaidų suma Lenkijos partneriams tikrai ir laiku yra kompensuota. Audito metu įvertinome, tik ar iki 2007 m. rugsėjo 30 d. Lenkijos projekto vykdytojams išmokėta paramos lėšų suma iš ERDF lėšų atitinka deklaruotą išlaidų sumą iš ERPF lėšų, pateiktą Kaimynystės programos informacinėje sistemoje. Audito metu patikrintų projektų Lenkijos partneriams iki 2007 m. rugsėjo 30 d. išmokėta paramos lėšų suma iš ERPF lėšų atitinka VI ir JTS pripažintą deklaruotinomis EK išlaidų iš ERPF sumą.

Išvada

JTS ir MI neanalizuoja, nesistemina Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiamos informacijos apie Lenkijos tarpinių institucijų faktiškai išmokėtas paramos lėšas Lenkijos pagrindiniams arba finansiniams partneriams. Nėra nustatyta kontrolės procedūrų, kuriomis būtų kontroliuojama ir įvertinama, ar JTS ir vadovaujančiosios institucijos deklaruotinomis pripažintos Lenkijos partnerių išlaidų sumos tikrai kompensuojamos Lenkijos pagrindiniams arba finansiniams partneriams.

Rekomendacija

MI nustatyti procedūras dėl Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiamos informacijos analizės ir vertinimo, kurios užtikrintų, kad būtų kontroliuojama (ypač rengiantis Kaimynystės programos uždarymui), ar JTS ir VI pripažintos deklaruotinomis išlaidų sumos (tiek iš ERPF lėšų, tiek iš nacionalinio finansavimo lėšų) tikrai kompensuotos Lenkijos pagrindiniams arba finansiniams partneriams.

VI inicijuoti, kad JTS būtų nustatytos kontrolės procedūros dėl Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiamos informacijos vertinimo ir analizės, kurios užtikrintų, kad būtų kontroliuojama (ypač rengiantis Kaimynystės programos uždarymui), ar JTS ir VI pripažintos deklaruotinomis išlaidų sumos (tiek iš ERPF lėšų, tiek iš nacionalinio finansavimo lėšų) tikrai kompensuotos Lenkijos pagrindiniams arba finansiniams partneriams.

8 pastebėjimas

Vadovaujantis Susitarimo memorandumo [12] 3 str. 2 dalies o) punktu, mokėjimo institucija turi reguliariai rengti ir teikti Kaimynystės programos lėšų panaudojimo ataskaitas Jungtiniam valdymo ir priežiūros komitetui. Kaimynystės programos įgyvendinimą reglamentuojančiuose dokumentuose ir mokėjimo institucijos vidaus dokumentuose nenustatyta Kaimynystės programos lėšų panaudojimo ataskaitų teikimo JVPK tvarka ir periodiškumas. Tokios ataskaitos, mokėjimo institucijos aiškinimu, nebuvo teikiamos, o rengiamos metinės Kaimynystės programos įgyvendinimo ataskaitos, vadovaujantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 [1] 37 str. 1 dalimi.

Atsižvelgdami į tai, kad Kaimynystės programa baigiama įgyvendinti, o išlaidų tinkamumo laikotarpis baigiasi šių metų pabaigoje, rekomendacijos dėl šio pastebėjimo neteikiame.

Išvada

Mokėjimo institucija Jungtiniam valdymo ir priežiūros komitetui neteikė ataskaitų dėl Kaimynystės programos lėšų panaudojimo, numatytų Susitarimo memorandumo [12] 3 str. 2 dalies o) punkte.

3. Dėl Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 7 straipsnio nuostatų įgyvendinimo

9 pastebėjimas

Kaimynystės programos informacinėje sistemoje pateikiama informacija tik apie projektams skirtą ERPF paramos lėšų dalį ir patvirtintą bei deklaruotą Europos Komisijai tinkamų išlaidų dalį tik iš ERPF lėšų. Šioje informacinėje sistemoje nepateikiama informacija apie bendrą projekto vertę, bendras patvirtintas paramos lėšų ir nacionalinio finansavimo lėšų sumas, apie bendrą pripažintą deklaruotinomis EK ir deklaruotą EK tinkamų išlaidų sumą ir nacionalinio finansavimo lėšų sumą. Dėl šios priežasties iš Kaimynystės programos informacinės sistemos negalima gauti visos projektų įgyvendinimo kontrolei ir išlaidų deklaravimui reikalingos informacijos.

Kaimynystės programos informacinėje sistemoje pateikiama netiksli informacija apie išlaidų deklaravimo EK datą, t. y. kaip išlaidų deklaravimo EK data nurodoma ataskaitinio laikotarpio pabaiga (pavyzdžiui, 2007-09-30), o ne faktinė išlaidų deklaravimo EK data, kai mokėjimo institucija deklaruoja išlaidas Europos Komisijai.

Kaimynystės programos informacinėje sistemoje išlaidų kompensavimo paramos gavėjui (tiek Lenkijos, tiek Lietuvos partneriams) data nurodoma ta data, kai Lietuvos pagrindiniam arba finansiniam partneriui išmokama jam priklausanti paramos lėšų dalis, arba kai VI patvirtina mokėjimo paraišką ir atitinkamas ataskaitas. Ši data gali nesutapti su data, kai Lenkijos atsakingos institucijos kompensuoja išlaidas Lenkijos partneriams. Dėl šios priežasties informacinėje sistemoje pateikiama netiksli informacija apie išlaidų kompensavimą (paramos lėšų išmokėjimą) Lenkijos pagrindiniams arba finansiniams partneriams.

Išvada

Kaimynystės programos informacinėje sistemoje pateikiama nepakankama ir kai kuriais atžvilgiais netiksli informacija apie tinkamas projektų vykdytojų išlaidas, jų apmokėjimą ir deklaravimą EK.

Rekomendacija

Inicijuoti Kaimynystės programos informacinės sistemos patobulinimus, užtikrinančius, kad informacinėje sistemoje būtų pateikiama informacija apie bendrą projekto vertę, apie bendras pripažintas deklaruotinomis, paramos gavėjui kompensuotas, EK deklaruotas lėšų sumas (išskiriant ERPF paramos lėšų ir nacionalinio finansavimo lėšų dalis); kad būtų pateikiama tiksli informacija apie išlaidų kompensavimą projekto partneriams ir išlaidų deklaravimą EK.

10 pastebėjimas

Kaimynystės programos dokumentuose ir teisės aktuose nenumatyta rengti bendrą projektų būklės ataskaitą ar kitą dokumentą (ataskaitą), kurioje būtų pateikiama visa informacija apie projektų būklę (t. y. patvirtintą projekto biudžetą, deklaruotinomis pripažintas, išmokėtas ERPF, nacionalinio finansavimo lėšų sumas) tam tikru laiko momentu.

Taisyklių [18] 36 ir 37 punktuose nustatyta, kad JTS vadovaujančiajai institucijai turi pateikti tik Kaimynystės programos Lietuvos partnerių įgyvendinamų projektų mėnesio finansines ataskaitas ir būklės ataskaitas, o VI tokias ataskaitas turi pateikti mokėjimo institucijai. Šiose ataskaitose nepateikiama informacija apie Lenkijos partnerius ir kartu apie bendrą projektų būklę. Kaip informaciją, reikalingą išlaidų deklaracijoms rengti, JTS teikia VI informaciją tik apie per ataskaitinį laikotarpį projektų partneriams (atskirai Lietuvos ir Lenkijos partneriams) pripažintas deklaruotinomis (deklaruojamas) išlaidų sumas. Norint gauti informaciją apie bendrą projekto būklę, reikia atlikti papildomą darbą, t. y. specialiai surinkti informaciją iš skirtingų informacijos šaltinių arba atlikti papildomus skaičiavimus.

Be papildomo darbo negalima atsekti informacijos – nuo atskirų mokėjimo paraiškų ir projekto iki išlaidų deklaracijose deklaruotų išlaidų sumų, kad būtų įsitikinta, jog išlaidų deklaracijose pateikta informacija yra teisinga (ypač dėl Lenkijos partnerių dalies ir bendrų projektų sumų).

Išvada

Kaimynystės programos administravimą reglamentuojančiuose teisės aktuose ir VI, JTS darbo procedūrose nenumatyta sisteminti ir periodiškai teikti informaciją apie kiekvieno projekto bendrą būklę.

Kaimynystės programą administruojančios institucijos nerengia ir neteikia ataskaitų, kuriose būtų pateikiama visa informacija apie kiekvieno projekto būklę tam tikru laiko momentu.

Rekomendacija

Inicijuoti Taisyklių [18] (taip pat kitų susijusių Lietuvos Respublikos teisės aktų) pakeitimus, kurie numatytų informacijos apie bendrą projektų būklę (įskaitant informaciją tiek apie Lenkijos partnerius, tiek apie Lietuvos partnerius) rengimą ir teikimą.

Nustatyti šių ataskaitų rengimo procedūras.

Inicijuoti, kad būtų parengtos šių JTS ataskaitų rengimo procedūros.

4. Dėl kontrolės funkcijų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnį vykdymo

4.1. Vadovaujančiosios institucijos ir Jungtinio techninio sekretoriato vykdomos kontrolės funkcijos

11 pastebėjimas

Pagrindiniuose Kaimynystės programos dokumentuose (Susitarimo memorandume [12], valdymo ir kontrolės sistemos aprašyme) nustatyta, kad vykdant kontrolės funkcijas pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. dalyvauja pirmojo lygio kontrolės institucijos (Lietuvoje – UAB „IDG auditoriai“ arba kitos nepriklausomos audito įmonės, Lenkijoje – tarpinės institucijos), kurios turi patikrinti ir patvirtinti išlaidų tinkamumą, JTS ir VI, kurios turi patikrinti ir patvirtinti mokėjimo prašymus ir pažangos ataskaitas. Už išlaidų tinkamumo ir Paramos sutarties sąlygų atitikties patikrinimą ir patvirtinimą pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. Lietuvos Respublikoje yra atsakinga vadovaujančioji institucija, kuri šiuos patikrinimus atlieka pati arba jos paskirta institucija.

Vadovaujantis Kaimynystės programos pagrindinių dokumentų nuostatomis, visa tai, kas nurodyta Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str., turėtų patikrinti VI arba jos paskirta institucija. Atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis Susitarimo memorandume [12] 5 str. 2 punktu ir 16 str. 6 punktu, mokėjimo paraiškas ir pažangos ataskaitas turi patikrinti ir patvirtinti ir JTS, turėtų būti aiškiai nustatyta, ką turi patikrinti JTS, atlikdamas šiuos patikrinimus, kad galėtų patvirtinti mokėjimo paraišką ir pažangos ataskaitą. Tačiau audito metu nustatyta, kad nėra aiškiai apibrėžtų ir nustatytų JTS funkcijų ir atsakomybės atliekant mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų patikrinimą ir patvirtinimą (neaišku, ar, pavyzdžiui, JTS, tikrindamas mokėjimo paraiškas ir pažangos ataskaitas, turi patikrinti ir patvirtinti išlaidų tinkamumą, patikrinti, ar pirkimai vykdomi pagal Viešųjų pirkimų įstatymą [15] arba VI nustatytas pirkimo taisykles [21]).

Pagal JTS mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimo klausimynuose suformuluotus klausimus JTS turi tikrinti, kaip laikomasi viešųjų pirkimų, valstybės pagalbos, aplinkos apsaugos taisyklių, lygių galimybių reikalavimų. Audito metu nustatyta, kad JTS nėra nustatytų procedūrų, kaip šie klausimai turėtų būti patikrinti.

Išvada

Lietuvos Respublikos teisės aktuose, JTS ir VI darbo procedūrų vadovuose ir kituose dokumentuose nėra nustatytas ir aiškiai apibrėžtas funkcijų ir atsakomybės paskirstymas tarp institucijų, dalyvaujančių atliekant patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB)

Nr. 438/2001 [2] 4 str. (angl. *desk checks*): VI patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. atliekančių institucijų (Lietuvoje – UAB „IDG auditoriai“ arba kitos nepriklausomos audito įmonės) ir Jungtinio techninio sekretoriato.

Rekomendacija

Nustatyti procedūras, kurias turi atlikti JTS, tikrindamas ir tvirtindamas mokėjimo paraiškas, aiškiai nustatant, kokius klausimus ir kaip JTS turi patikrinti. Šias procedūras nustatyti įvertinus pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje atliekamų patikrinimų apimtį (tikrinamus klausimus).

Inicijuoti atitinkamus JTS darbo procedūrų vadovo [25] ir patikros lapų pakeitimus.

12 pastebėjimas

Įgyvendinant Kaimynystės programą nėra numatytų priemonių ir neužtikrinama, kad viešųjų pirkimų, atliktų pagal Viešųjų pirkimų įstatymą [15] (toliau – viešieji pirkimai), arba pirkimų, vykdomų pagal VI nustatytas pirkimo taisykles [21], vertinimas būtų atliekamas kaip galima anksčiau, kad prireikus būtų galima imtis priemonių trūkumams pašalinti. Taisyklėse [18] ir kituose Kaimynystės programos dokumentuose nenumatytas reikalavimas pateikti atitinkamus viešųjų pirkimų arba pirkimų, vykdomų pagal VI nustatytas taisykles [21], dokumentus, pagal kuriuos atsakingos institucijos galėtų įvertinti, ar pirkimai atlikti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo [15] arba VI nustatytų pirkimo taisyklių [21] reikalavimais. JTS nenustatytos procedūros, kurios užtikrintų, kad bus atliktas tinkamas ir pakankamos apimties patikrinimas, kaip projektų vykdytojais laikosi Viešųjų pirkimų įstatymo [15] arba VI nustatytų pirkimo taisyklių [21].

Audito metu negauta pakankamų ir tinkamų audito įrodymų (atsižvelgiant į tai, kokie klausimai tikrinti, kokia informacija ir vertinimai pateikti šių institucijų klausimynuose), kad JTS ir pirmojo lygio kontrolės institucijos Lietuvoje atliktų tinkamą ir pakankamos apimties viešųjų pirkimų reikalavimų laikymosi patikrinimą.

Audito metu nustatytas atvejis, kai JTS projekto veiklos kontrolės klausimyne (angl. *Project activity monitoring checklist*) nurodyta, kad viešųjų pirkimų reikalavimų laikytasi, tačiau audito metu projekto byloje pirkimų dokumentai nebuvo pateikti, todėl negalėjome gauti audito įrodymų, kaip ir kokių dokumentų pagrindu JTS atliktų viešųjų pirkimų patikrinimą ir pateikė savo vertinimą. Audito metu paprašius, projekto vykdytojo pirkimų dokumentai mums buvo pateikti.

Išvada

Nebuvo numatyta išankstinė viešųjų pirkimų, vykdomų pagal Viešųjų pirkimų įstatymą [15], ir pirkimų, vykdomų pagal VI nustatytas pirkimo taisykles [21], kontrolė.

Atsižvelgiant į tai, kad Kaimynystės programa baigiama įgyvendinti, rekomendacijos dėl pirkimų išankstinės kontrolės neteikiamos.

Audito metu negauta pakankamų ir tinkamų audito įrodymų, kad JTS ir pirmojo lygio kontrolės institucijos Lietuvoje atliko tinkamą ir pakankamą viešųjų pirkimų reikalavimų laikymosi patikrinimą.

Rekomendacija

Nustatyti, kokias procedūras turi atlikti ir kokius klausimus turi patikrinti JTS ir (arba) pirmojo lygio kontrolės institucijos, vertindamos viešuosius pirkimus arba pirkimus, vykdomus pagal VI nustatytas pirkimo taisykles. Nustatyti tvarką, užtikrinančią, kad šių pirkimų patikrinimai ir jų rezultatai būtų tinkamai dokumentuoti.

Įvertinti, ar buvo atlikti visų pirkimų, pagal kuriuos patirtos išlaidos deklaruotos Europos Komisijai, vertinimai, ar jie atlikti tinkamai. Esant reikalui, VI atlikti papildomą pirkimų vertinimą arba jį organizuoti.

13 pastebėjimas

Audito metu nustatyta, kad nėra pakankamų kontrolės procedūrų, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad išlaidos pagal išlaidas pagrindžiančius dokumentus nebūtų apmokėtos antrą kartą (tiek projekto lygmeniu, tiek visų projekto vykdytojo vykdomų projektų lygmeniu).

Iš projekto vykdytojų nereikalaujama atidaryti atskirą banko sąskaitą projekto lėšoms, nėra numatyta priemonių, kuriomis išlaidas pagrindžiantys ir įrodantys dokumentai būtų identifikuojami kaip konkretaus projekto dokumentai, pavyzdžiui, dokumentų žymėjimas, identifikuojant, kad tai konkretaus projekto dokumentai; sąskaitose faktūrose neteikiamos nuorodos į projektą, mokėjimai tiekėjams atliekami iš bendros projekto vykdytojo sąskaitos.

Su paraiška paramai gauti projekto vykdytojai pateikia deklaraciją (angl. *Certification of the Applicant/ Lead Partner*) tik dėl ERPF išlaidų dalies – t.y. pareiškėjas deklaruoja, kad projektas nebus finansuojamas iš kitų ES lėšų. Tačiau nei šiame, nei kituose dokumentuose projektų vykdytojai neteikia patvirtinimo ir informacijos, kad projektas nebus finansuojamas ir iš kitų nacionalinių programų ar nacionalinių (valstybės, savivaldybės biudžeto ir kt.) lėšų.

Išvada

Nėra numatytų kontrolės procedūrų dėl dvigubo finansavimo rizikos panaikinimo.

Nenumatyta kontrolės priemonių, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad projekto veiklos nebus finansuojamos ne tik iš kitų ES lėšų, bet ir iš kitų nacionalinių lėšų.

Rekomendacija

Numatyti priemones, kad VI, JTS ir pirmojo lygio kontrolės institucijos, atlikdamos mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimą bei patikras vietoje, įvertintų dvigubo finansavimo riziką ir įsitikintų, kad ūkinės operacijos nebus apskaitytos ir apmokėtos kelis kartus.

14 pastebėjimas

VI ir JTS nėra numatytų procedūrų analizuoti UAB „IDG auditoriai“ ir kitų pirmojo lygio kontrolės institucijų (tiek Lietuvos, tiek Lenkijos) projektų patikrų vietoje rezultatus ir jais naudotis tikrinant ir tvirtinant mokėjimo paraiškas ir pažangos ataskaitas. Be to, šių patikrų vietoje rezultatai nepateikiami Jungtiniam techniniam sekretoriatui. Atlikdamas savo patikrinimus, JTS neturi visos informacijos apie projektų patikras vietoje.

Išvada

Atliekant kontrolės funkcijas pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 straipsnį, nenumatyta naudoti pirmojo lygio kontrolės institucijų patikrų vietoje rezultatus.

Rekomendacija

Nustatyti tvarką, kad apie pirmojo lygio kontrolės institucijų patikrų vietoje rezultatus būtų informuojamas JTS, kad būtų atsižvelgiama į šių patikrinimų vietoje rezultatus, atliekant mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimą ir tvirtinimą.

15 pastebėjimas

Vadovaujantis Susitarimo memorandumo [12] 22 str. 5 punktu, visos Lietuvoje ir Lenkijoje atliktų atrankinių patikrinimų (pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10 str.) ataskaitos turi būti pateiktos VI ir kitoms Susitarimo memorandumė [12] nurodytoms institucijoms. Susitarimo memorandumė [12] nenustatyta, per kiek laiko po atrankinio patikrinimo atlikimo ši patikrinimą atlikusi institucija turėtų pateikti savo ataskaitas VI ir kitoms Susitarimo memorandumė nurodytoms institucijoms.

Įgyvendinant Kaimynystės programą dalyvauja ne viena šalis narė, todėl siekiant užtikrinti, kad vadovaujančioji institucija laiku gautų reikiamą savo funkcijoms vykdyti informaciją, būtinas terminas, per kurį atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10-12 str. atliekančios institucijos Lietuvos Respublikoje ir Lenkijos Respublikoje turėtų pateikti Susitarimo memorandumė [12] nurodytą informaciją.

Šis pastebėjimas audito metu pateiktas VRM VAS, kuris audito metu patikslino Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodiką [24] ir nustatė terminą, per kurį

atsakingos Lietuvos ir Lenkijos institucijos turi pateikti Susitarimo memorandumu [12] 22 str. 5 punkte nurodytoms institucijoms atliktų atrankinių patikrinimų ataskaitas, todėl rekomendacijos neteikiame.

16 pastebėjimas

Susitarimo memorandumu [12], kitais Kaimynystės programos dokumentais nėra numatyta, kad atrankinių patikrinimų, atliekamų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10-12 straipsnius, ataskaitos būtų teikiamos mokėjimo institucijai. Šio audito metu nustatyta, kad mokėjimo institucija informaciją apie VRM VAS atliktus atrankinius patikrinimus gavo tik pateikusi prašymą.

Išvada

Nenumatytas informacijos apie atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10-12 str. teikimas mokėjimo institucijai.

Rekomendacija

Nustatyti tvarką, užtikrinančią, kad apie atliktų atrankinių patikrinimų rezultatus būtų informuojama mokėjimo institucija.

17 pastebėjimas

Vadovaujantis Taisyklių [18] 10.2.2, 10.1.2 punktais, Lietuvos finansinis arba pagrindinis projekto partneris turi pateikti Jungtiniam techniniam sekretoriatui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintų projekto Lietuvos partnerių ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo dokumentus. JTS mokėjimo paraiškos tikrinimo lape (angl. *Project application for payment checklist*) nurodytu klausimu turi patikrinti, ar su mokėjimo paraiška pateikti visi reikalaujami priedai, VI paraiškos vadovaujančiajai institucijai dėl lėšų pervedimo Lietuvos pagrindiniam arba finansiniam projekto partneriui ir lydinčiųjų dokumentų patikros lape nurodytu klausimu turi patikrinti, ar pateiktos išlaidų pagrindimo dokumentų kopijos.

Audito metu nustatytas atvejis, kai deklaruotomis EK išlaidomis buvo pripažintos ir patvirtintos išlaidos, dėl kurių nebuvo pateiktas išlaidas įrodantis dokumentas (projekto Nr. 2005/171 Lietuvos finansinio partnerio 2007-01-12 mokėjimo paraiška Nr. 2005/171/1VL-554-LT-1-1). Pirmojo lygio kontrolės institucija patvirtino šias išlaidas tinkamomis; JTS ir VI patvirtino mokėjimo paraišką, negavę visų išlaidas įrodančių dokumentų; šios išlaidos buvo kompensuotos paramos gavėjui ir deklaruotos Europos Komisijai. Audito metu negauta įrodymų, kad Lietuvos

finansinis projekto partneris pateikė dokumentus vadovaudamasis Taisyklių [18] 10.2.2. punkto reikalavimais. Audito metu trūkstamas išlaidas įrodantis dokumentas mums buvo pateiktas.

Atsižvelgiant į tai, kad daugiau tokių atvejų audito metu nenustatyta, o VI ir JTS yra nustatytos mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimo procedūros, šį neatitikimą vertiname kaip atsitiktinį.

Išvada

Nors VI ir JTS numatyta patikrinti, ar su mokėjimo paraiška pateikti visi reikiami dokumentai, ši kontrolės priemonė vykdyta netinkamai.

Rekomendacija

Papildyti VI ir JTS mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimo procedūras ir naudojamus klausimynus, kad būtų užtikrinta, jog Taisyklių [18] 10.1.2, 10.2.2 punktų reikalavimai yra įgyvendinami.

18 pastebėjimas

Audito metu vertinant projekto Nr. 2005/171 Lietuvos finansinio partnerio 2007-01-12 mokėjimo paraiškoje Nr. 2005/171/1VL-554-LT-1-1 ir projekto Nr. 2007/079 Lietuvos finansinio partnerio 2006-10-31 mokėjimo paraiškoje Nr. 2005/079/LT-2-1 deklaruotų išlaidų tinkamumą pagal išlaidas pagrindžiančius ir įrodančius dokumentus prie mokėjimo paraiškų, nustatyti trūkumai dėl darbo užmokesčio išlaidų tinkamumo finansuoti išlaidas įrodančių ir pagrindžiančių dokumentų.

Vertinant projekto Nr. 2005/171 Lietuvos finansinio partnerio 2007-01-12 mokėjimo paraiškoje Nr. 2005/171/1VL-554-LT-1-1 deklaruotų išlaidų tinkamumą, iš pridėtų prie mokėjimo paraiškos išlaidas įrodančių dokumentų negalėjome įsitikinti, kad deklaruotos su projektu dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos buvo tikrai apmokėtos nurodyta suma (5340,07 Lt arba 1546,59 EUR). Pateikti išlaidas įrodantys dokumentai, pagal kuriuos išmokėtas darbo užmokestis susijęs ne tik su projektu.

Vertinant projekto Nr. 2005/079 Lietuvos finansinio partnerio 2006-10-31 mokėjimo paraiškoje Nr. 2005/079/LT-2-1 deklaruotų išlaidų tinkamumą, pagal prie mokėjimo paraiškos pateiktus dokumentus negalėjome įsitikinti, kad deklaruotos darbo užmokesčio išlaidos yra tinkamos. Su šia mokėjimo paraiška buvo pateiktas tik bendras projekto vykdytojo darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis, neišskiriant darbuotojų, dirbančių projekte; nepateiktas darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštis, kuriame būtų pateiktos apskaičiuotos darbo užmokesčio sumos ir padaryti atitinkami privalomieji atskaitymai iš darbo užmokesčio darbuotojams už darbą šiame projekte; nebuvo pateiktos darbuotojų darbo sutartys. Audito metu

reikalingi dokumentai mums buvo pateikti papildomai, mes įsitikinome šių darbo užmokesčio išlaidas pagrindžiančių dokumentų tinkamumu. Tačiau negalėjome įsitikinti, kad deklaruotos projekte dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos buvo tikrai apmokėtos teisinga suma, kadangi kaip išlaidas įrodantys dokumentai pateikti bendri (įskaitant ir už darbą ne projekte) darbo užmokesčio išmokėjimą įrodantys dokumentai.

Išvada

Audito metu nustatyta atvejų, kai su mokėjimo paraiškomis ir pažangos ataskaitomis nebuvo pateiktos visos būtinos darbo užmokesčio išlaidas pagrindžiančių projekto vykdytojo dokumentų kopijos, kuriomis remiantis būtų galima įsitikinti, kad šios išlaidos yra tinkamos finansuoti. Pagal pateiktus išlaidas įrodančius dokumentus negalėjome įsitikinti, kad atitinkamiems darbuotojams už darbą projekte buvo pervestos tikrai teisingos deklaruotos darbo užmokesčio išlaidų sumos.

Atsižvelgiant į pateiktą 11 pastebėjimą dėl neaiškiai apibrėžtų ir nepaskirstytų funkcijų ir atsakomybės tarp VI patikrinimus pagal Komisijos reglamento Nr. 438/2001 [2] 4 str. atliekančių pirmojo lygio kontrolės institucijų ir JTS, nėra aišku, kokių šių dokumentų patikrinimą atlieka JTS ir ar jis turi patvirtinti išlaidų tinkamumą.

Rekomendacija

Nustatyti procedūras, kurias turi atlikti JTS, tikrindamas ir tvirtindamas mokėjimo paraiškas, aiškiai nustatant, kokius klausimus ir kaip JTS turi patikrinti. Šias procedūras nustatyti įvertinus pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje atliekamų patikrinimų apimtį (tikrinamus klausimus).

4.2. Vadovaujančiosios institucijos deleguotų funkcijų kontrolė

19 pastebėjimas

Vadovaujančioji institucija su UAB „IDG auditoriai“ 2006-09-13 sudarė paslaugų teikimo sutartį dėl centralizuoto nepriklausomo audito ir su juo susijusių konsultavimo ir vadovo parengimo paslaugų (toliau – Sutartis). Pagal šią Sutartį UAB „IDG auditoriai“ turėjo atlikti pirmojo lygio kontrolės institucijos patikrinimus, už kuriuos atsakinga VI.

Sutartyje ir jos priede reikalavimai Kaimynystės programos projektų auditui nėra pakankamai aiškiai nustatyti – nenurodyta, kuo vadovaujantis turi būti atlikti šios programos projektų auditai.

Vadovaujantis Sutarties 1 priedo 2.5 punktu, turi būti teikiama auditoriaus išvada ir audito ataskaita. Sutarties 2.1.2 punkte UAB „IDG auditoriai“ įsipareigojo teikdama paslaugas vadovautis

Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintais Tarptautiniais audito standartais. Tačiau audito metu nustatyta, kad, suteikus paslaugas dėl Kaimynystės programos projektų, auditoriaus išvados ir audito ataskaitos nebuvo teikiamos. Suteiktų audito paslaugų rezultatai – Patvirtinimai pagal JVPK patvirtintą formą, ir patikrų vietoje (jei buvo atliktos) rezultatų formos.

Kadangi nepateiktos audito ataskaitos, Sutarties 1 priedo 2.7 punkto reikalavimas pateikti informaciją apie nustatytus neatitikimus ir netikslumus yra neįvykdytas.

Nors UAB „IDG auditoriai“ įsipareigojo teikdama paslaugas vadovautis Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintais Tarptautiniais audito standartais, mūsų nuomone, UAB „IDG auditoriai“ pateikti dokumentai neatitinka Tarptautinių audito standartų reikalavimų. Todėl negalime daryti išvados, kad Sutartyje sutartos paslaugos dėl Kaimynystės programos projektų audito yra suteiktos tinkamai, t. y. auditai atlikti vadovaujantis Tarptautiniais audito standartais.

Išvada

Kai kurios Sutarties nuostatos ir įsipareigojimai nėra vykdomi.

Yra rizika, kad Sutartyje numatytos paslaugos yra suteiktos netinkamai.

Rekomendacija

Atlikti UAB „IDG auditoriai“ įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymo vertinimą. Esant poreikiui, atlikti Sutarties pakeitimus.

20 pastebėjimas

Vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str., atitinkamų veiklos rūšių patikrinimai turi būti įforminami vietoje (angl. *on the spot check*).

Nei Sutartyje, nei ataskaitų teikimo auditui vadove nėra nustatytas aiškus reikalavimas atlikti projektų patikras vietoje (ir kas turi būti vertinama per patikras vietoje). Vadovaujančiosios institucijos aiškinimu, UAB „IDG auditoriai“ turi atlikti patikras vietoje bent kartą per projekto įgyvendinimo laikotarpį.

Išvada

Nesant aiškiai suformuluoto reikalavimo dėl projektų patikrų vietoje, yra rizika, kad šios patikros vietoje gali būti neatliktos arba atliktos netinkamai.

Rekomendacija

Nustatyti reikalavimus dėl projektų patikrų vietoje. Periodiškai atlikti patikrų vietoje kokybės vertinimą.

21 pastebėjimas

Jungtinis valdymo ir priežiūros komitetas kartu su mokėjimo paraiškos ir pažangos ataskaitos forma patvirtino ir pirmojo lygio kontrolės institucijos patvirtinimo formą (angl. *Confirmation by 1st level controller*).

Audito metu nustatyta, kad Patvirtinime pateikti patvirtinimai nėra pakankami ir aiškūs. Patvirtinimo (2) punktas nėra pakankamas, nes nėra numatyta patvirtinti atitiktį viešųjų pirkimų reikalavimams, aplinkos apsaugos, lygių galimybių reikalavimams, nenumatytas patvirtinimas dėl viešinimo reikalavimų laikymosi, dėl tinkamos projekto apskaitos. Teikiamas patvirtinimas dėl atitikties valstybės pagalbos taisyklėms (angl. *rules of state aid*), nors Kaimynystės programos projektams šios taisyklės netaikomos. Be to, Patvirtinime duota nuoroda į kitus dalykus (lot. „etc.“), nėra aiški.

Tokius Patvirtinimus teikia visos pirmojo lygio kontrolės institucijos (Lietuvoje – UAB „IDG auditoriai“ ir kitos audito įmonės, su kuriomis projektų vykdytojai sudarė sutartis; Lenkijoje – tarpinės institucijos).

Vertinant bendras mokėjimo paraiškas, nustatyti kai kurie Patvirtinimų trūkumai: ne visuose Lietuvos ir Lenkijos pirmojo lygio kontrolės institucijų Patvirtinimuose nurodytas ataskaitinis laikotarpis, projekto numeris ar mokėjimo paraiškų numeriai, viename UAB „IDG auditoriai“ Patvirtinime data nurodyta klaidingai (2006-02-09 vietoj 2007-02-09), neužpildyti Patvirtinimo 6 ir 7 punktai. Be to, audito metu nustatytas atvejis, kai prie bendros mokėjimo paraiškos pateiktas Lenkijos pirmojo lygio kontrolės institucijos Patvirtinimas, kurio data vėlesnė nei išlaidų deklaravimo Europos Komisijai data. Audito metu gautas paaiškinimas, kad Lenkijos pirmojo lygio kontrolės institucija tikslino šį Patvirtinimą dėl tam tikrų jo užpildymo trūkumų. Mes gavome tinkamus ir pakankamus įrodymus, kad išlaidos buvo pripažintos deklaruotinomis teisinga suma pagal laiku pateiktą atitinkamą Patvirtinimą.

Išvada

Patvirtinimu nepateikiama pakankama ir tinkama informacija, kuri leistų VI, JTS ir kitoms atsakingoms institucijoms gauti užtikrinimą, kad funkcijos, nustatytos Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnyje, yra vykdomos visa apimtimi.

Patvirtinimas yra tik iš dalies pakankamas patvirtinti išlaidų tinkamumą. Juo nepatvirtinama, kad išlaidos patirtos (veiklos atliktos) laikantis viešųjų pirkimų reikalavimų, aplinkos apsaugos, lygių galimybių reikalavimų, kad laikomasi viešinimo reikalavimų.

Rekomendacija

Patikslinti Patvirtinimo formą ir joje teikiamą informaciją, kad ji leistų VI, JTS ir kitoms atsakingoms institucijoms gauti užtikrinimą dėl Komisijos reglamento Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnio reikalavimų tinkamo vykdymo.

Gauti patvirtinimus dėl visų VI patikrinimus atliekančių pirmojo lygio kontrolės institucijų tikrintų klausimų, esant reikalui, atlikti papildomus patikrinimus.

22 pastebėjimas

Audito metu negalėjome įsitikinti, kad UAB „IDG auditoriai“ tinkamai patikrino, ar projekto vykdytojai pirkimus atliko vadovaudamiesi Viešųjų pirkimų įstatymo [15] arba VI nustatytų pirkimo taisyklių [21] reikalavimais; kad UAB „IDG auditoriai“ patikrino ir įsitikino, kad išlaidos atitinka valstybės pagalbos, aplinkos apsaugos taisykles, lygių galimybių reikalavimus.

UAB „IDG auditoriai“ pateiktame paaiškinime nurodyta, kad yra tikrinama, ar projekto pajamos iš finansuojamos veiklos ir/ar sukurtų produktų (jei jos buvo gautos) tinkamai įtrauktos į buhalterinę apskaitą ir deklaruotos teikiamose projekto ataskaitose. Nei UAB „IDG auditoriai“ pateiktame klausimyne, nei jų patikros vietoje rezultatų formoje nenumatyta patikrinti klausimus apie iš projekto uždirbamas pajamas, iš kurių būtų galima gauti patvirtinimą dėl Patvirtinimo 7 punkte minėtų dalykų.

Išvada

Negavome pakankamų įrodymų, kad UAB „IDG auditoriai“ atlieka tinkamus patikrinimus ir gauna pakankamus įrodymus, reikalingus Patvirtinimui pagrįsti.

Rekomendacija

Įvertinti UAB „IDG auditoriai“ teikiamų Kaimynystės programos projektų patikrinimų kokybę Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. reikalavimų pažiūriu.

Nustatyti priemonės, užtikrinančias, kad šių patikrinimų metu būtų patikrinta visa, kas reikalinga Patvirtinimui pagrįsti.

23 pastebėjimas

Už išlaidų tinkamumo ir paramos sutarties sąlygų atitikties patikrinimą ir patvirtinimą pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. yra atsakinga vadovaujančioji institucija. Kadangi šiuos patikrinimus Lietuvoje atlieka VI pasamdyta audito įmonė arba audito įmonės, su kuriomis sutartis sudarė projektų vykdytojai, VI pareiga yra vertinti ir kontroliuoti atliekamo darbo kokybę.

VI neteikiamos audito ataskaitos ar kiti auditorių darbo dokumentai, iš kurių būtų galima įvertinti, kas ir kaip patikrinta, išskyrus tai, kad VI projektų tikrinimų vietoje taisyklėse [23] numatytas rizikos veiksnys „Projekto auditą atlieka/ atliko decentralizuotu arba centralizuotu būdu atrinkta audito įmonė“ ir projektai, kurių pirmojo lygio kontrolės patikrinimus atlieka audito įmonės, su kuriomis sutartis sudarė projektų vykdytojai, pagal šį rizikos veiksnių vertinami kaip didelės rizikos projektai. VI atlieka tik formalų UAB „IDG auditoriai“ pateikiamų darbo rezultatų patikrinimą.

Išvada

Kadangi VI nepakankamai kontroliuoja pagal Sutartį teikiamų paslaugų kokybę, yra rizika, kad Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. reikalavimai gali būti vykdomi netinkamai.

Rekomendacija

Nustatyti procedūras dėl Sutarties vykdymo kontrolės ir VI deleguotų funkcijų vykdymo kokybės vertinimo.

5. Dėl atrankinių patikrinimų, atliekamų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 10–12 straipsnius

24 pastebėjimas

Vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) 438/2001 [2] 10 str. 2 punktu, turi būti užtikrinama, kad atrankinių patikrinimų atlikimas būtų tolygiai paskirstytas per visą programos įgyvendinimo laikotarpį. Ši reglamento nuostata perkelta į Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodiką [24]. Tačiau VRM VAS (taip pat ir atitinkama Lenkijos institucija, atsakinga už atrankinius patikrinimus) iki šio audito ataskaitos rengimo 2008 m. birželio mėn. nebuvo atlikęs deklaruotų Europos Komisijai išlaidų patikrinimų, nes:

1) nebuvo pasibaigęs projektų atrankos ir paramos sutarčių pasirašymo procesas, todėl nebuvo galima atlikti visų projektų rizikos analizės ir užtikrinti reprezentatyvios atrankos šiems patikrinimams;

2) buvo maža patirtų ir deklaruotų išlaidų apimtis. Vadovaujantis Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodikos [24] 14 punktu, projektas gali būti įtrauktas į atranką ir tikrinamas, tik jeigu jis patyrė daugiau nei 50 proc. išlaidų;

3) nepakankami VRM VAS žmogiškieji ištekliai.

Atrankiniai deklaruotų EK išlaidų patikrinimai Lietuvoje pradėti atlikti nuo 2008 m. gegužės mėn., juos planuojama atlikti 2008–2009 metais.

Išvada

Atsižvelgiant į tai, kad iki 2008 m. birželio mėn. nebuvo atlikta deklaruotų Europos Komisijai išlaidų patikrinimų pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 straipsnius, yra rizika, jog šie patikrinimai gali būti neatlikti laiku ir būtina apimtimi.

Rekomendacija

VRM VAS įvertinti aplinkybes ir, esant reikalui, patikslinti Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodikos [24] 14 punkto nuostatą, siekiant užtikrinti, kad atrankiniai patikrinimai būtų atlikti laiku ir būtina apimtimi.

25 pastebėjimas

Uždarymo gairių [8] 2 priedo 1.3, 2.2 dalyse nustatyta, kad jei atrankinių patikrinimų metu nustatytų klaidų procentinė dalis sudaro daugiau nei 2 proc. patikrintų išlaidų, turi būti priimamas

sprendimas dėl papildomų patikrinimų; kad atitinkamais atvejais turi būti įvertinama, kokiai išlaidų sumai sisteminės ar atsitiktinės klaidos galėjo padaryti įtakos.

Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodikos [24] 22.3 punkte nustatyta, kad jei patikrinimo metu nustatomos netinkamos išlaidos, kurios yra finansiškai reikšmingos, turi būti padidinta tikrinamų išlaidų apimtis. Tačiau metodikoje nepaaiškinta, kokios klaidos turėtų būti laikomos finansiškai reikšmingomis, kaip patikrinimų apimtis turėtų būti padidinta.

Išvada

Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodikoje [24] nenustatyta, kokios klaidos turėtų būti vertinamos kaip finansiškai reikšmingos ir kaip turėtų būti padidinta patikrinimų apimtis, taip pat nėra klaidų, dėl kurių nebuvo imtasi atitinkamų priemonių, finansinio poveikio įvertinimo nuostatų.

Rekomendacija

VRM VAS nustatyti informacijos apie atrankinių patikrinimų metu nustatytas klaidas kaupimo ir analizės, patikrinimų apimties išplėtimo procedūras.

Nustatyti klaidų, dėl kurių nebuvo imtasi atitinkamų priemonių, finansinio poveikio įvertinimo procedūras.

26 pastebėjimas

Uždarymo gairėse [8] pateikti reikalavimai, kokia informacija apie atrankinius patikrinimus, atliktus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10 str., turės būti pateikta atliekant Kaimynystės programos uždarymą. Atliekant auditą iki 2008 m. birželio mėn. deklaruotų EK išlaidų patikrinimų nebuvo atlikta, todėl negalėjome įvertinti, ar informacija apie juos yra kaupiama ir analizuojama taip, kad būtų užtikrintas Uždarymo gairių [8] reikalavimų įgyvendinimas. Tačiau, atsižvelgiant į taikomą informacijos apie veiklos atrankinius patikrinimus pateikimo praktiką (struktūrinių fondų lėšų atrankiniai patikrinimai) ir į tai, kad Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodika [24] ar kiti VRM VAS vidaus dokumentai nenumato atitinkamos informacijos kaupimo ir analizės, yra rizika, kad VRM VAS gali neužtikrinti, kad bus sukaupta ir susisteminta visa reikalinga informacija apie:

- 1) patikrintas deklaruotas išlaidas pagal metus, kuriais patikrintos išlaidos buvo deklaruotos, ir priemonės (Uždarymo gairių [8] 2 priedo 3.3 punktas);
- 2) patikrinimų metu nustatytas klaidas (Uždarymo gairių [8] 2 priedo 2.2 (9) punktas);

3) patikrinimų metu nustatytų klaidų (ar neteisėtai išmokėtų sumų) santykinį dydį (procentas nuo patikrintų išlaidų (angl. *error rate*)) pagal priemones (Uždarymo gairių [8] 2 priedo 3.3 punktas);

4) tai, kokią neigiamą poveikį ir kokiai išlaidų sumai padarė nustatytos klaidos (ar neteisėtai išmokėtos sumos) (Uždarymo gairių [8] 2 priedo 2.1 (9), 2.2. (9), (13) punktai);

5) sisteminėmis laikomas klaidas (sąrašas atvejų) ir įvertintą sumą išlaidų, kurioms jos galėjo padaryti poveikį (Uždarymo gairių [8] 2 priedo 3.6 punktas).

Išvada

VRM VAS Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodikoje ar kituose vidaus dokumentuose nenumatyta sisteminti visos Kaimynystės programos uždarymui reikalingos informacijos.

Rekomendacija

VRM VAS nustatyti procedūras ir užtikrinti, kad būtų kaupiama ir sisteminama informacija, privaloma pagal Uždarymo gairių [8] 2 priedo 2 ir 3 dalių nuostatas.

27 pastebėjimas

Komisijos reglamente (EB) Nr. 438/2001 [2] yra reikalavimas patikrinti valdymo ir kontrolės sistemų efektyvumą. Tam, kad būtų įvykdytas šio reglamento reikalavimas, mokėjimo institucija turi būti tikrinama kaip Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistemos dalis.

Susitarimo memorandumo [12] 9 str. 2 punktu Vidaus reikalų ministerijos Vidaus audito skyrius paskirtas atsakingu už privalomuosius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 str. (Lietuvos teritorijoje). Vyriausybės 2006-01-19 nutarimo Nr. 58 [17] „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG III programų įgyvendinimo Lietuvoje taisyklių patvirtinimo“ 32.9 punktu Vidaus reikalų ministerijai pavesta atlikti atrankinius patikrinimus pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 10–12 str. Susitarimo memorandumo [12] 22 str. 3 punkte nustatyta, kad valdymo ir kontrolės sistemų efektyvumo patikrinimai turi apimti visas institucijas, dalyvaujančias įgyvendinant Kaimynystės programą. Šis reikalavimas perkeltas ir į Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodiką [24].

VRM VAS atliko valdymo ir kontrolės sistemos efektyvumo patikrinimą, kuris neapėmė visų Kaimynystės programos administravime dalyvaujančių institucijų Lietuvoje – patikrinimas neatliktas mokėjimo institucijoje, kurios funkcijas atlieka Lietuvos Respublikos finansų ministerija.

Išvada

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikoje įtvirtintą institucinę sistemą, Vidaus reikalų ministerijos VAS negalėjo audituoti mokėjimo institucijos, kurios funkcijas vykdo Vidaus reikalų ministerijos reguliavimo sričiai nepriklausanti ir nepavaldi institucija. Atsižvelgiant į tai, kad Valstybės kontrolė šio Kaimynystės programos valdymo ir kontrolės sistemos audito metu įvertino mokėjimo institucijos veiklą (pateikė pastebėjimus ir rekomendacijas), šio audito metu rekomendacijos neteikiame.

7-ojo audito departamento direktorė

Vilija Stirbienė

7-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Lina Venckūnaitė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir
Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir kontrolės sistemos, sukurtos Lietuvos
Respublikoje, vertinimas“
1 priedas

Europos Sąjungos ir nacionaliniai teisės aktai, kiti dokumentai, kuriais remtasi valstybinio audito ataskaitoje

1. 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1260/1999, nustatantis bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų.
2. 2001 m. kovo 2 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 438/2001, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/1999 įgyvendinimo taisykles dėl struktūrinių fondų paramos valdymo ir kontrolės sistemų.
3. 1994 m. liepos 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1681/94 dėl pažeidimų ir su struktūrinės politikos finansavimu ir šios srities informacinės sistemos organizavimu susijusių neteisėgai sumokėtų sumų susigrąžinimo.
4. 2005 m. gruodžio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2035/2005, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 1681/94 dėl su struktūrinės politikos finansavimu susijusių pažeidimų ir neteisėtai sumokėtų sumų susigrąžinimo bei šios srities informacinės sistemos organizavimo.
5. 2004 m. rugsėjo 2 d. Komisijos komunikatas valstybės narėms, nustatantis gaires Bendrijos iniciatyvai dėl transeuropinio bendradarbiavimo, skirto skatinti darnią ir subalansuotą Europos teritorijos plėtrą INTERREG III (2004/C 226/02).
6. Working document concerning good practice in relation to management verifications to be carried out by Member States on projects co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund (03/04/2006).
7. Working document setting out good practice with regard to the certification function of the Paying Authority.
8. Europos Komisijos Gairės dėl struktūrinės fondų paramos (2000–2006 m.) teikimo pabaigos (Briuselis, 1/08/2006 COM(2006)3424).
9. 2004 m. gruodžio 22 d. Komisijos sprendimas Nr. CCI 2004 CB 16 0 PC 003, patvirtinantis Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programą, atitinkančią Lietuvos Respublikos, Lenkijos Respublikos ir Rusijos Federacijos Bendrijos INTERREG IIIA iniciatyvos programai keliamus reikalavimus.

10. 2007 m. liepos 19 d. Komisijos sprendimas Nr. CCI 2004 CB 16 0 PC 003, iš dalies keičiantis Sprendimą K(2004)5604, patvirtinantį Bendrijos iniciatyvos INTERREG IIIA programą „Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programa“ tarp Lietuvos Respublikos, Lenkijos Respublikos ir Rusijos Federacijos.
11. Jungtinio valdymo ir priežiūros komiteto 2005 m. vasario 8–9 d. sprendimu patvirtintas Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos priedas (vėliausias pakeitimas, patvirtintas 2007 m. rugsėjo 4 d. sprendimu).
12. 2006 m. gegužės 4 d. pasirašytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lenkijos Respublikos Vyriausybės susitarimo memorandumas dėl Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programos įgyvendinimo.
13. 2005 m. vasario 8–9 d. Jungtinio valdymo ir priežiūros komiteto sprendimu patvirtintas JTS darbo tvarkos reglamentas, įgyvendinant Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programą.
14. 2003 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimas Nr. IX-1667 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti Europos Sąjungos finansinės paramos auditus“ (pakeitimas LR Seimo 2007-10-11 nutarimu Nr. X-1295) (Žin., 2003-07-16, Nr. 70-3171, Žin., 2007-10-20, Nr. 108-4402).
15. 2005 m. gruodžio 22 d. Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. X-471 (Žin., 2006-01-12, Nr. 4-102) (paskutinis pakeitimas 2007-10-18 įstatymu Nr. X-1298, Žin., 2007-11-08, Nr. 114-4630).
16. 2003 m. kovo 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 356 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvų programos INTERREG III administravimo Lietuvoje“ (Žin., 2003-03-28, Nr. 30-1247; Žin., 2003-12-23, Nr. 121-5477; Žin., 2005-11-24, Nr. 138-4972; Žin., 2006-11-18, Nr. 124-4694).
17. 2006 m. sausio 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 58 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG III programų įgyvendinimo Lietuvoje taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2006-01-24, Nr. 9-337; Žin., 2006-11-18, Nr. 124-4694).
18. 2006 m. spalio 25 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymas Nr. 1K-355 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) kaimynystės programos projektų įgyvendinimo išlaidų apmokėjimo ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2006-10-31, Nr. 116-4424).
19. 2006 m. liepos 17 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-279 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, skirtų Europos Bendrijų iniciatyvos

- INTERREG III programų projektams bendrai finansuoti, naudojimo taisyklių patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2006-07-25, Nr. 81-3224; Žin., 2007-03-03, Nr. 27-1003).
20. 2007 m. rugpjūčio 6 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-283 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) techninės pagalbos lėšų naudojimo Lietuvoje taisyklių patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ (Žin., 2007-08-11, Nr. 88-3500).
21. 2006 m. liepos 4 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-259 „Dėl Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG III programų projektams įgyvendinti reikalingų pirkimų, atliekamų Lietuvos įmonių, įstaigų ir organizacijų, nesančių perkančiosiomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2006-07-11, Nr. 76-2948).
22. 2007 m. rugsėjo 26 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-329 „Dėl Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos departamento darbo procedūrų vadovo patvirtinimo“.
23. 2007 m. rugsėjo 26 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-331 „Dėl Lietuvos partnerių įgyvendinamų Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG III programų projektų tikrinimų vietoje taisyklių patvirtinimo“.
24. Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA Kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos (Kaliningrado srities) audito metodika (angl. *Audit Methodology of European Community Initiative INTERREG IIIA Lithuania, Poland and Kaliningrad Region of Russian Federation Neighbourhood Programme*) Nr. 23VN-11, VRM VAS vedėjos pasirašyta 2007-06-18, Lenkijos Respublikos finansų ministerijos Europos Sąjungos paramos užbaigimo patvirtinimo ir deklaracijų išdavimo departamento direktoriaus Adam Rogowski pasirašyta 2007-06-29 (pakeitimas Nr. 23VN-10 VRM VAS vedėjos pasirašytas 2008-04-22, Lenkijos Respublikos finansų ministerijos Europos Sąjungos paramos užbaigimo patvirtinimo ir deklaracijų išdavimo departamento direktorės Agnieszkos Krolikowskos pasirašytas 2008-05-14).
25. 2005 m. birželio 2 d. Jungtinio techninio sekretoriato direktoriaus įsakymu Nr. I-41 patvirtintas JTS darbo procedūrų vadovas (su vėlesniais pakeitimais).
26. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 20-790 (su vėlesniais pakeitimais)).
27. 2005 m. spalio 12 d. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus įsakymas Nr. V-125 „Dėl finansinio audito vadovo“.

Valstybinio audito ataskaitos
„Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir
kontrolės sistemos, sukurtos Lietuvos Respublikoje, vertinimas“
2 priedas

**Kaimynystės programai Komisijos sprendimu patvirtinto biudžeto ir Europos Komisijai deklaruotų tinkamų išlaidų už laikotarpį nuo
2004-05-03 iki 2007-12-19 lyginamoji analizė**

4 lentelė. Kaimynystės programai Komisijos sprendimu patvirtinto biudžeto ir Europos Komisijai deklaruotų tinkamų išlaidų už laikotarpį nuo 2004-05-03 iki 2007-12-19 lyginamoji analizė							
Prioritetas	Kaimynystės programai Komisijos sprendimu patvirtintas biudžetas (EUR)			Europos Komisijai deklaruotos tinkamos išlaidos 2007-12-19 (EUR)			EK deklaruotų išlaidų dalis lyginant su Kaimynystės programai Komisijos sprendimu patvirtintu biudžetu (proc.)
	Visos tinkamos išlaidos	ERPF	Nacionalinis finansavimas	Visos tinkamos išlaidos	ERPF	Nacionalinis finansavimas	
1 prioritetas. Konkurencijos ir produktyvumo didinimas bendradarbiavimo srityse skatinant pasienio zonos infrastruktūros plėtrą ir sienų saugumą, ekonominį ir mokslinį bei technologinį bendradarbiavimą	34 457 974,00	25 843 480,00	8 614 494,00	17 802 573,41	13 246 249,30	4 556 324,10	51,66
2 prioritetas. Įnašas į gyventojų bendradarbiavimą, socialinę ir kultūrinę integraciją ir darbo rinkos sąlygų gerinimas	10 217 612,00	7 663 207,00	2 554 405,00	3 063 590,17	2 285 155,17	778 435,00	29,98
3 prioritetas. Techninė pagalba	3 653 116,00	2 739 836,00	913 280,00	1 586 172,24	1 187 537,77	398 634,47	43,42
Iš viso	48 328 702,00	36 246 523,00	12 082 179,00	22 452 335,83	16 718 942,24	5 733 393,57	46,46

Šaltinis – 2007 m. liepos 19 d. Komisijos sprendimas Nr. CCI 2004 CB 16 0 PC 003 iš dalies keičiantis Sprendimą K(2004)5604, patvirtinantį Bendrijos iniciatyvos INTERREG IIIA programą „Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities kaimynystės programa“ tarp Lietuvos Respublikos, Lenkijos Respublikos ir Rusijos Federacijos; Europos Komisijai 2007 m. gruodžio 28 d. pateikta 9-oji išlaidų deklaracija; Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
„Europos Bendrijų iniciatyvos INTERREG IIIA kaimynystės programos tarp Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities valdymo ir
kontrolės sistemos, sukurtos Lietuvos Respublikoje, vertinimas“
3 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
1.	1-2	Nustatyti tvarką, užtikrinančią, kad informacija apie pažeidimus būtų teikiama vadovaujantis Komisijos reglamento (EB) Nr. 2035/2005 (iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 1681/94) [3, 4] nuostatomis. Informaciją apie Lietuvos Respublikoje nustatytus pažeidimus teikti Valstybės kontrolei. Nustatyti tvarką dėl informacijos apie visus pažeidimus (t. y. ir apie pažeidimus, kurių suma mažesnė nei 10 000 EUR) gavimo ir kreiptis į atsakingas Lenkijos institucijas dėl tokios informacijos teikimo.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Papildyti Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos departamento (toliau – VRM RPD) procedūrų vadovą nuostatomis dėl informacijos apie Lietuvos Respublikoje nustatytus pažeidimus parengimo ir teikimo Valstybės kontrolei, t. y. teikti šią informaciją per 15 kalendorinių dienų ketvirčiui pasibaigus, kaip ji yra teikiama šiuo metu Finansų ministerijai. Paprašyti Lenkijos atsakingas institucijas periodiškai teikti informaciją apie visus nustatytus pažeidimus.
2.	5	Nustatyti detalias ir aiškias VI išlaidų deklaracijos rengimo ir teikimo procedūras. Inicijuoti, kad būtų nustatytos JTS informacijos, reikalingos išlaidų deklaracijai parengti, rengimo ir teikimo procedūros.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Papildyti VRM RPD procedūrų vadovą nuostatomis, nustatant detalias ir aiškias VI išlaidų deklaracijos rengimo ir teikimo procedūras. Pavesti JTS iki 2008-09-30 papildyti JTS procedūrų vadovą procedūromis dėl informacijos, reikalingos išlaidų deklaracijai parengti, rengimo ir teikimo.
3.	6	Inicijuoti Taisyklių [18] pakeitimus, kuriais būtų ištaisyta šių Taisyklių 35, 36.2 ir 37.2.1. punktų nuostatų neatitikimas ir prieštaravimai bei būtų atitinkamai patikslintas VI teikiamos išlaidų	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-15	Pasiūlyti Finansų ministerijai atitinkamai pakeisti Taisykles.

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
		deklaracijos punktas, nurodantis, kad reguliariai gaunamos ir saugomos JTS išlaidų deklaracijos.			
4.	7	MI nustatyti procedūras dėl Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiamos informacijos analizės ir vertinimo, kurios užtikrintų, kad būtų kontroliuojama (ypač rengiantis Kaimynystės programos uždarymui), ar JTS ir VI pripažintos deklaruotinomis išlaidų sumos (tiek iš ERPF lėšų, tiek iš nacionalinio finansavimo lėšų) tikrai kompensuotos Lenkijos pagrindiniams arba finansiniams partneriams.	Mokėjimo institucijai	2008-09-30	Papildyti MI darbo procedūrų vadovą nuostata, kad, rengiant galutinio mokėjimo paraišką Europos Komisijai, MI įsitikina, kad VI deklaracijoje nurodytos pripažintos deklaruotinomis Europos Komisijai išlaidos yra kompensuotos Lenkijos ir Lietuvos pagrindiniams arba finansiniams partneriams (toliau – partneriai), sutikrinant VI pateiktos galutinės išlaidų deklaracijos duomenis apie pripažintas deklaruotinomis Lenkijos partnerių išlaidas su Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos ataskaitose teikiamais duomenimis apie tarpinių institucijų išmokėtas paramos lėšas Lenkijos partneriams, o Lietuvos dalį – su informacija apie išmokėjimus iš VBAM sistemos. Jei rengiant galutinio mokėjimo paraišką Europos Komisijai būtų nustatytas neatitikimas tarp VI deklaracijoje nurodytų pripažintų deklaruotinių išlaidų ir partneriams išmokėtų lėšų, MI kreipsis į atitinkamas institucijas dėl priežasčių išaiškinimo ir priims sprendimą dėl galimų veiksmų.
5.	7	VI inicijuoti, kad JTS būtų nustatytos kontrolės procedūros dėl Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiamos informacijos vertinimo ir analizės, kurios užtikrintų, kad būtų kontroliuojama (ypač rengiantis Kaimynystės programos uždarymui), ar JTS ir VI pripažintos deklaruotinomis išlaidų sumos (tiek iš ERPF lėšų, tiek iš nacionalinio finansavimo lėšų) tikrai kompensuotos Lenkijos pagrindiniams arba	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-30	Pavesti JTS papildyti procedūrų vadovą, numatant Lenkijos pagalbinės mokėjimo institucijos teikiamos informacijos vertinimą ir analizę, kurios užtikrintų, kad JTS ir VI pripažintos deklaruotinomis išlaidų sumos buvo kompensuotos. Papildyti VRM RPD procedūrų vadovą,

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
		finansiniams partneriams.			numatant šios informacijos vertinimo ir analizės funkciją VRM RPD tuo atveju, jeigu tokią veiklą reikės atlikti vėliau nei 2008-12-31.
6.	9	Inicijuoti Kaimynystės programos informacinės sistemos patobulinimus, užtikrinančius, kad informacinėje sistemoje būtų pateikiama informacija apie bendrą projekto vertę, apie bendras pripažintas deklaruotinomis, paramos gavėjui kompensuotas, EK deklaruotas lėšų sumas (išskiriant ERPF paramos lėšų ir nacionalinio finansavimo lėšų dalis); kad būtų pateikiama tiksli informacija apie išlaidų kompensavimą projekto partneriams ir išlaidų deklaravimą EK.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Pavesti JTS imtis priemonių patobulinti Kaimynystės programos informacinę sistemą ir suvesti visus duomenis apie deklaruojamas lėšas pagal rekomendaciją.
7.	10	Inicijuoti Taisyklių [18] (taip pat kitų susijusių Lietuvos Respublikos teisės aktų) pakeitimus, kurie numatytų informacijos apie bendrą projektų būklę (įskaitant informaciją tiek apie Lenkijos partnerius, tiek apie Lietuvos partnerius) rengimą ir teikimą. Nustatyti šių ataskaitų rengimo procedūras. Inicijuoti, kad būtų parengtos šių JTS ataskaitų rengimo procedūros.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Pavesti JTS imtis priemonių patobulinti Kaimynystės programos informacinę sistemą ir suvesti duomenis, kurių dėka informacija apie bendrą projektų būklę bus pastoviai prieinama. Taip pat JTS nustatyti informacijos pateikimo ir suvedimo į Kaimynystės informacinę sistemą tvarką, kuri užtikrintų, kad informacinėje sistemoje bus pateikta visa ir teisinga informacija.
8.	11	Nustatyti procedūras, kurias turi atlikti JTS, tikrindamas ir tvirtindamas mokėjimo paraiškas, aiškiai nustatant, kokius klausimus ir kaip JTS turi patikrinti. Šias procedūras nustatyti įvertinus pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje atliekamų patikrinimų apimtis (tikrinamus klausimus). Inicijuoti atitinkamus JTS darbo procedūrų vadovo [25] ir patikros lapų pakeitimus.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-30	Siekiant išvengti pirmojo lygio kontrolės ir JTS tikrinamų klausimų dubliavimo, įvertinti pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje atliekamų patikrinimų apimtis (tikrinamus klausimus) ir pavesti JTS papildyti JTS procedūrų vadovą, aiškiai nustatant JTS atliekamų mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimo apimtis.

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
9.	12	Nustatyti, kokias procedūras turi atlikti ir kokius klausimus turi patikrinti JTS ir (arba) pirmojo lygio kontrolės institucijos, vertindamos viešuosius pirkimus arba pirkimus, vykdomus pagal VI nustatytas pirkimo taisykles. Nustatyti tvarką, užtikrinančią, kad šių pirkimų patikrinimai ir jų rezultatai būtų tinkamai dokumentuoti. Įvertinti, ar buvo atlikti visų pirkimų, pagal kuriuos patirtos išlaidos deklaruotos Europos Komisijai, vertinimai, ar jie atlikti tinkamai. Esant reikalui, VI atlikti papildomą pirkimų vertinimą arba jį organizuoti.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-30	Įvertinti pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje atliekamų patikrinimų apimtis (tikrinamus klausimus), susijusius su viešųjų pirkimų arba pirkimų, vykdomų pagal VI nustatytas pirkimo taisykles, tikrinimu. Pavesti JTS papildyti JTS procedūrų vadovą, aiškiai nustatant JTS atliekamų mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimo apimtis, susijusias su viešųjų pirkimų arba pirkimų, vykdomų pagal VI nustatytas pirkimo taisykles, tikrinimu ir tinkamo dokumentavimo reikalavimus. Gauti informaciją iš pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje apie patikrintus projektų viešuosius pirkimus ir pirkimus, vykdomus pagal VI nustatytas taisykles. Įvertinti patikrinimų apimtis (tikrinamus klausimus), susijusius su viešųjų pirkimų ir pirkimų, vykdomų pagal VI nustatytas taisykles, tikrinimu ir nuspręsti, ar vertinimai buvo atlikti tinkamai. Įvertinti, ar visi projektų vykdytojų pirkimai buvo patikrinti. Jei ne, numatyti reikalingus papildomus patikrinimus.
10.	13	Numatyti priemones, kad VI, JTS ir pirmojo lygio kontrolės institucijos, atlikdamos mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimą bei patikras vietoje, įvertintų dvigubo finansavimo riziką ir įsitikintų, kad ūkinės operacijos nebus apskaitytos ir apmokėtos kelis kartus.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-30	VRM RPD darbuotojams, atliekant projektų tikrinimus vietoje, į projekto tikrinimo vietoje lapą įtraukti papildomą klausimą (-us), siekiant įvertinti dvigubo finansavimo riziką ir patikrinti/ įsitikinti, kad ūkinės operacijos nebuvo apskaitytos ir apmokėtos antrą kartą. Atkreipti pirmojo lygio kontrolės institucijų

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
					ir JTS dėmesį, kad jie, atlikdami mokėjimo prašymų ir pažangos ataskaitų tikrinimą bei patikras vietoje, imtųsi priemonių įsitikinti, kad yra išvengta dvigubo finansavimo. Pavesti JTS atitinkamai papildyti JTS procedūrų vadovą ir patikros vietoje lapo formą.
11.	14	Nustatyti tvarką, kad apie pirmojo lygio kontrolės institucijų patikrų vietoje rezultatus būtų informuojamas JTS, kad būtų atsižvelgiama į šių patikrinimų rezultatus, atliekant mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimą ir tvirtinimą.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-30	Raštu kreiptis į pirmojo lygio kontrolės institucijas, kad jos informuotų JTS apie atliktų patikrinimų vietoje rezultatus. Pavesti JTS atitinkamai papildyti JTS procedūrų vadovą.
12.	16	Nustatyti tvarką, užtikrinančią, kad apie atliktų atrankinių patikrinimų rezultatus būtų informuojama mokėjimo institucija.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Papildyti VRM RPD procedūrų vadovą nuostatomis, užtikrinančiomis, kad apie už atrankinius patikrinimus Lietuvoje atsakingos institucijos atliktų atrankinių patikrinimų rezultatus būtų informuojama mokėjimo institucija.
13.	17	Papildyti VI ir JTS mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimo procedūras ir naudojamus klausimynus, kad būtų užtikrinta, jog Taisyklių [18] 10.1.2, 10.2.2 punktų reikalavimai yra įgyvendinami.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Papildyti VRM RPD procedūrų vadovą ir pavesti JTS iki 2008-09-30 atitinkamai papildyti JTS procedūrų vadovą procedūra, kuria bus užtikrinta, kad bus patikrinti su mokėjimo prašymu pateikti visi deklaruotinomis pripažintas išlaidas pagrindžiantys ir įrodantys Lietuvos partnerių dokumentai.
14.	18	Nustatyti procedūras, kurias turi atlikti JTS, tikrindamas ir tvirtindamas mokėjimo paraiškas, aiškiai nustatant, kokius klausimus ir kaip JTS turi patikrinti. Šias procedūras nustatyti įvertinus pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje atliekamų patikrinimų apimtį (tikrinamus klausimus).	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-30	Siekiant išvengti pirmojo lygio kontrolės ir JTS tikrinamų klausimų dubliavimo, įvertinti pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje atliekamų patikrinimų apimtį (tikrinamus klausimus) ir pavesti JTS papildyti JTS procedūrų vadovą, aiškiai nustatant JTS

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
					atliekamų mokėjimo paraiškų ir pažangos ataskaitų tikrinimo apimtis.
15.	19	Atlikti UAB „IDG auditoriai“ išipareigojimų pagal Sutartį vykdymo vertinimą. Esant poreikiui, atlikti Sutarties pakeitimus.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Atlikti UAB „IDG auditoriai“ išipareigojimų pagal Sutartį vykdymo vertinimą. Esant poreikiui, inicijuoti Sutarties pakeitimus.
16.	20	Nustatyti reikalavimus dėl projektų patikrų vietoje. Periodiškai atlikti patikrų vietoje kokybės vertinimą.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-15	Įpareigoti UAB „IDG auditoriai“ atlikti Ataskaitų teikimo auditui vadovą papildymą atitinkamomis nuostatomis dėl projektų patikrų vietoje atlikimo. Prieš atliekant atsiskaitymą pagal Sutartį, atlikti patikrų vietoje kokybės vertinimą.
17.	21	Patikslinti Patvirtinimo formą ir joje teikiamą informaciją, kad ji leistų VI, JTS ir kitoms atsakingoms institucijoms gauti užtikrinimą dėl Komisijos reglamento Nr. 438/2001 [2] 4 straipsnio reikalavimų tinkamo vykdymo. Gauti patvirtinimus dėl visų VI patikrinimus atliekančių pirmojo lygio kontrolės institucijų tikrintų klausimų, esant reikalui, atlikti papildomus patikrinimus.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Kadangi Patvirtinimo forma yra patvirtinta Kaimynystės programos Jungtinio priežiūros ir valdymo komiteto sprendimu, inicijuoti rekomendacijoje nurodytą Patvirtinimo formos patikslinimą. Gauti informaciją iš pirmojo lygio kontrolės institucijų Lietuvoje apie Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 4 str. reikalavimų įvykdymą, įvertinti atlikto darbo apimtį ir, jei ji nėra pakankama, inicijuoti atlikimą arba atlikti papildomai būtiną apimtį.
18.	22	Įvertinti UAB „IDG auditoriai“ teikiamų Kaimynystės programos projektų patikrinimų kokybę Komisijos reglamento (EB) Nr. 438/2001 [2] 4 str. reikalavimų pažiūriu. Nustatyti priemones, užtikrinančias, kad šių	Vadovaujančiajai institucijai	2008-09-30	Įvertinti UAB „IDG auditoriai“ taikomą patikrinimų metodiką ir, esant reikalui, inicijuoti auditorių naudojamos metodikos ar klausimų pakeitimus.

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
		patikrinimų metu būtų patikrinta visa, kas reikalinga Patvirtinimui pagrįsti.			Atlikti UAB „IDG auditoriai“ atliekamų patikrinimų, dėl kurių buvo susitarta Sutartyje, kokybės vertinimą.
19.	23	Nustatyti procedūras dėl Sutarties vykdymo kontrolės ir VI deleguotų funkcijų vykdymo kokybės vertinimo.	Vadovaujančiajai institucijai	2008-10-31	Papildyti VRM RPD procedūrų vadovą nuostatomis dėl VI deleguotų kontrolės funkcijų vykdymo priežiūros. Paprašyti Lietuvos partnerius pateikti sutartis, sudarytas su decentralizuotu būdu atrinktais projektų auditoriais, ir atliktų projektų audito ataskaitas, jeigu tokios buvo numatytos pateikti pagal sutartis.
20.	24	VRM VAS įvertinti aplinkybes ir, esant reikalui, patikslinti Kaimynystės programos atrankinių patikrinimų metodikos [24] 14 punkto nuostatą, siekiant užtikrinti, kad atrankiniai patikrinimai būtų atlikti laiku ir būtina apimtimi.	Institucijai, atsakingai už atrankinius patikrinimus Lietuvoje	Nuolat	Nuolat (kas mėnesį) gauti informaciją iš JTS apie projektų jiems deklaruotas išlaidas, ir iš VRM RPD apie Europos Komisijai deklaruotas išlaidas. VRM VAS nuolat stebėti atrinktų patikrinimams projektų deklaruotų išlaidų apimtis ir, esant reikalui, atlikti atrinktų patikrinimams projektų sąrašo pakeitimus, t. y. atsižvelgiant į atliktos rizikos analizės rezultatus, į šį sąrašą įtraukiant projektus, kurie yra deklaravę pakankamai išlaidų.
21.	25	VRM VAS nustatyti informacijos apie atrankinių patikrinimų metu nustatytas klaidas kaupimo ir analizės, patikrinimų apimties išplėtimo galimybių procedūras. Nustatyti klaidų, dėl kurių nebuvo imtasi atitinkamų priemonių, finansinio poveikio įvertinimo procedūras.	Institucijai, atsakingai už atrankinius patikrinimus Lietuvoje	2008-12-31	Papildyti Kaimynystės programos patikrinimų metodiką nuostatomis dėl: - informacijos apie atrankinių patikrinimų metu nustatytas klaidas ir netinkamų išlaidų sumas kaupimo ir analizės; - patikrinimų apimčių išplėtimo pagal Uždarymo gairių reikalavimus; - klaidų, dėl kurių nebuvo imtasi atitinkamų priemonių, finansinio poveikio įvertinimo.

Eil. Nr.	Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Kam teikiama (atsakinga institucija)	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
22.	26	VRM VAS nustatyti procedūras ir užtikrinti, kad būtų kaupiama ir sisteminama informacija, privaloma pagal Uždarymo gairių [8] 2 priedo 2 ir 3 dalių nuostatas.	Institucijai, atsakingai už atrankinius patikrinimus Lietuvoje	2008-12-31	Papildyti Kaimynystės programos patikrinimų metodiką nuostatomis dėl informacijos, privalomos pagal Uždarymo gairių 2 priedo 2 ir 3 dalių nuostatas, kaupimo ir sisteminimo.